

Izabela Krasińska

Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

Forum Bibliotek Medycznych 6/2 (12), 66-119

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dr Izabela Krasińska
Kielce – UJK

**INSTYTUT
BIBLIOTEKOZNAWSTWA I DZIENNIKARSTWA
UNIWERSYTETU JANA KOCHANOWSKIEGO
W KIELCACH. HISTORIA I DZIEŃ DZISIEJSZY**

Abstract

Studies in Library Science at the Kielce University were initiated in 1969, and in the academic year 1970/1971 the department of Library and Information Science was formed. However, it acted within the structures of other institutes, such as the Polish Philology, History and Education Institutes. On 1 October 1991 the Department was transformed into an independent Institute of Library and Information Science. From 1 October 1998, it has been operating under the name of the Institute of Library Science and Journalism, and since 2010 it has been educating students of two courses: Journalism and Communication and Information and Library Science.

The purpose of this article is to present the history and current state of the Institute. The article portrays the often-changing internal structure of this teaching-research unit, its faculty, research conducted by the staff of the Institute and their achievements. The author also shows the research interests of students and the students research circles operating within the Institute. The article also draws attention to the scientific and research cooperation of the Institute with similar institutions in the country and abroad. Journals issued by the Institute and scientific conferences organized there are also presented, as well as the studies and training of future library scientists and journalists.

Streszczenie

Kształcenie studentów bibliotekoznawstwa w kieleckiej uczelni wyższej zapoczątkowane zostało już w 1969 r., a w roku akademickim 1970/1971 powstał Zakład Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej, działający jednak początkowo w strukturach innych instytutów np. Filologii polskiej, Historii i Pedagogiki. 1 X 1991 r. Zakład przekształcony został w samodzielny Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej. Od 1 X 1998 r. jednostka ta funkcjonuje pod nazwą Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa, a od 2010 r. kształci studentów na dwóch kierunkach: Dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz Informatyka naukowa i bibliotekoznawstwo.

Celem artykułu jest ukazanie historii i obecnego stanu Instytutu. Przedstawiano zmieniającą się często strukturę wewnętrzną tej jednostki naukowo-dydaktycznej, kadre naukową, prowadzone przez pracowników Instytutu badania naukowe i ich osiągnięcia. Ukazano również zainteresowania naukowe studentów oraz działające tutaj studenckie koła naukowe. Zwrócono również uwagę na współpracę naukowo-badawczą Instytutu z podobnymi placówkami w kraju i za granicą. Zaprezentowano wydawane przez Instytut czasopisma oraz organizowane tutaj konferencje naukowe. Nie zapomniano również o kształceniu przyszłych bibliotekoznawców i dziennikarzy.

Uwagi wstępne

W 2009 roku minęło 40 lat od utworzenia w Kielcach Wyższej Szkoły Nauczycielskiej. Uczelnia ta zapoczątkowała dzisiejszy Uniwersytet Jana Kochanowskiego. Powstała 19 VI 1969 roku na mocy rozporządzenia Rady Ministrów Wyższa Szkoła Nauczycielska, posiadała profil humanistyczny, a jej zadaniem było kształcenie kadry przyszłych nauczycieli dla szkół podstawowych i średnich. Już w 1973 r. uczelnia spełniła wszelkie warunki, by zostać przekształconą (29 IX) w Wyższą Szkołę Pedagogiczną, z pełnym, wówczas jeszcze czteroletnim, cyklem kształcenia. Jej absolwentom przysługiwał od tej pory tytuł magistra. Dnia 7 IX 1979 r. uczelnia otrzymała nazwę Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach. Po ponad 20 latach jej istnienia, 7 VI 2000 r., prezydent RP Aleksander Kwaśniewski podpisał ustawę, na mocy której od 1 IX tegoż roku Wyższa Szkoła Pedagogiczna przekształcona została w Akademię Świętokrzyską im. Jana Kochanowskiego. W 2006 r. powołano do istnienia Komitet Honorowy na Rzecz Przekształcenia Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach w Uniwersytet Jana Kochanowskiego. Przewodniczącym Komitetu został poseł ziemi świętokrzyskiej – Przemysław Gosiewski. W dniu 23 I 2008 r. Sejm RP przyjął ustawę o powołaniu Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Kochanowskiego w Kielcach. Dnia X 2011 r. uczelnia przekształcona została w uniwersytet klasyczny i od tej pory nosi nazwę Uniwersytetu Jana Kochanowskiego (UJK)¹.

Obecny Uniwersytet jest prężnie funkcjonującym ośrodkiem akademickim, a zarazem jedną z „najszybciej rozwijających się uczelni wyższych w Polsce”. Posiada dobre zaplecze socjalne i naukowe. Przedsięwzięciem o znaczeniu strategicznym dla kieleckiego Uniwersytetu stała się budowa kampusu uczelnianego, zlokalizowanego przy ulicy Świętokrzyskiej. Nowe obiekty w znaczący sposób polepszyły warunki pracy dydaktycznej oraz naukowo-badawczej. Uczelnia posiada doskonale wyposażone, nowoczesne aule, sale dydaktyczne, laboratoria, a także Bibliotekę na miarę XXI wieku. W roku akademickim 2012/2013 na 7 wydziałach² i 34 kierunkach kształciło się 16 466 studentów (dane z 30 XI 2012 r.)³.

Historia i kadra naukowa Instytutu

Początki kształcenia studentów w zakresie bibliotekoznawstwa sięgają roku 1969. Uczelnię tworzyły wówczas trzy wydziały: Pedagogiczny (z zakładami: Nauczania Początkowego, Pedagogiki oraz Psychologii), Humanistyczny (z zakładami: Filologii Polskiej, Filologii Rosyjskiej i Historii) oraz Matematyczno-Przyrodniczy (z zakładami: Matematyki, Chemii, Fizyki i Geografii). Na Wydziale Humanistycznym uruchomione zostały następujące kierunki studiów:

¹ Mieczysław B. Markowski: Wstęp W: Droga do Uniwersytetu 1969-2009/ pod red. Wiesława Cabana, Mieczysława B. Markowskiego, Kielce 2009 s. 11-12; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Początki uczelni, http://www.ujk.edu.pl/Poczatki_uczelni.html (dostęp: 30 X 2013) za cenne rady i wskazówki dziękuję dr Jolancie Kępie-Mętrak

² Humanistyczny, Matematyczno-Przyrodniczy, Nauk o Zdrowiu, Pedagogicznym i Artystycznym, Zarządzania i Administracji, Filologiczno-Historyczny, Nauk Społecznych. Dwa ostatnie wydziały działają w strukturach Filii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Piotrkowie Trybunalskim

³ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Uniwersytet w liczbach, http://www.ujk.edu.pl/Uczelnia_w_liczbach.html (dostęp: 30 X 2013)

Filologia polska z historią, Filologia polska z bibliotekoznawstwem oraz Filologia rosyjska. Wydział Humanistyczny przygotowywał studentów do „nauczania języka polskiego, języka rosyjskiego, historii oraz prowadzenia bibliotek”⁴. W roku akademickim 1970/1971 w ramach zajęć fakultatywnych zorganizowane zostały zajęcia z bibliotekarstwa. Celem zajęć było przygotowanie studentów filologii polskiej Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Kielcach do podjęcia pracy w bibliotekach pedagogicznych i szkolnych oraz w placówkach oświatowo-wychowawczych. Zapotrzebowanie na wykwalifikowanych bibliotekarzy było wówczas na terenie województwa kieleckiego duże, a Kuratorium Oświaty i Wychowania w Kielcach mogło zapewnić chętnym podnoszenie kwalifikacji jedynie na kursach wakacyjnych⁵.

Utworzenie Zakładu Bibliotekoznawstwa gwarantowało kieleckiej uczelni pozyskanie nowych pracowników. W Wyższej Szkole Nauczycielskiej w Kielcach podjęli wówczas pracę dr Bartłomiej Szyndler z Katowic oraz doc. dr hab. Zbigniew Jan Góralski z Lublina. Docent Góralski (1928-1997) – historyk, archiwista, bibliotekarz, poliglota i pedagog – został pierwszym kierownikiem Zakładu⁶. Wraz z nim w Zakładzie Bibliotekoznawstwa, mieszczącym się, podobnie jak inne zakłady Wydziału Humanistycznego, przy ulicy Leśnej 16, pracowały jeszcze dwie osoby: wspomniany dr Bartłomiej Szyndler (1938-2011) oraz mgr Stanisław Adam Kondek (1949-2008). Przedmioty praktyczne wykładali zaś bibliotekarze z Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Nauczycielskiej. Taki stan kadrowy Zakładu utrzymywał się jeszcze w roku akademickim 1973/1974. Pierwsi absolwenci (29 osób) kierunku Filologia polska z bibliotekoznawstwem opuścili mury uczelni w 1974 roku, a w następnym 1975 było ich już 49⁷.

Kierunek Bibliotekoznawstwo i Informacja Naukowa usamodzielniał się w roku akademickim 1975/1976, przybrał profil humanistyczny i takim pozostaje do chwili obecnej. Zawsze borykał się z trudnościami kadrowymi, gdyż niewielu było i jest w Polsce samodzielnych pracowników naukowych z zakresu bibliologii. Dyscyplina ta jest bowiem stosunkowo młoda i postrzegana jako mało atrakcyjna. Dlatego też najpierw w Zakładzie, a od 1991 roku w Instytucie pracowało i nadal pracuje wielu specjalistów reprezentujących inne dyscypliny, zwłaszcza historię i literaturoznawstwo. Bibliolodzy i prasoznawcy wykładali przedmioty kierunkowe, bibliotekarze z kieleckich księżnic prowadzili przedmioty praktyczne, natomiast filozoficzno-społeczne i uzupełniające prowadzili i nadal prowadzą pracownicy innych instytutów⁸. Jak pod-

⁴ Wstęp: W: Droga..., s. 12; Takie były początki. *Głos Akademicki* 2008 nr 53 s. 5

⁵ Kazimierz Warda: Na tropie Gutenberga i ... Z dziejów Instytutu, *Głos Akademicki* 1998 nr 7 s. 20; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Historia Instytutu, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=100&Itemid=42 (dostęp: 31 X 2013)

⁶ O docencie, a potem profesorze Zbigniewie Janie Góralskim zob. szerzej, Wojciech Kalwat: Profesor Zbigniew Jan Góralski (8 lipca 1928 – 8 września 1997). W: ... Et quorum pars magna fui... Księga pamiątkowa poświęcona profesorowi Zbigniewowi Janowi Góralskiemu / pod red. Wojciecha Kalwata i Adama Penkalli. Kielce 2003 s. 7-10

⁷ Zygmunt Małecki, Mieczysław B. Markowski: Wydział Humanistyczny. W: Droga..., s. 41-42; Skład osobowy na rok akademicki 1973-1974, Kielce 1974, s. 62; Kazimierz Warda: Na tropie Gutenberga..., 20; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Historia Instytutu, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=100&Itemid=42 (dostęp: 31 X 2013)

⁸ Kazimierz Warda: Na tropie Gutenberga..., s. 20

kreślał dr Kazimierz Warda, długoletni pracownik najpierw Zakładu, a następnie Instytutu oraz jego wieloletni wicedyrektor:

Swoistym paradoksem było jednak to, że był to [przez szereg lat – I.K.] kierunek niepedagogiczny tzn., że przygotowując przyszłych pracowników bibliotek szkolnych i pedagogicznych nie zadbano o to, by dać im uprawnienia pedagogiczne⁹.

Ten stan rzeczy uległ zmianie dopiero w początkach lat dziewięćdziesiątych XX wieku.

W latach 1975-1991 Zakład działał w strukturach innych instytutów: Instytutu Filologii Polskiej, Instytutu Historii oraz w roku akademickim 1984/1985 Instytutu Pedagogiki, a następnie – już jako samodzielny – Zakład powrócił do Instytutu Historii. Częstym zmianom strukturalnym, świadczącym o niskich notowaniach kierunku, towarzyszyły zmiany lokalowe: najpierw była to ulica Leśna 16, następnie Śniadeckich 30, Kościuszki 13, Żeromskiego 5 i ponownie (już dla Instytutu) Leśna 16 – najpierw A, potem B. Od roku akademickiego 2013/2014 Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa został przeniesiony do kampusu uczelnianego przy ulicy Świętokrzyskiej (21 D).

W latach 1975-1990, trudnych dla Zakładu Bibliotekoznawstwa i Informatyki, obowiązkami jego kierowników pełnili kolejno: prof. dr hab. Jan Baumgart, dr Czesław Erber, dr

Budynek Instytutu przy ulicy Świętokrzyskiej 21 D
Źródło: własne

⁹ Tamże

Kierownik Zakładu Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej prof. dr hab. Adam Massalski
(lata dziewięćdziesiąte XX w.)
Źródło: zasób Archiwum UJK

hab. Adam Massalski (najdłużej) oraz dr Ewa Kubicka¹⁰.

Wszyscy dbali o wysoki poziom kształcenia studentów, który zapewniała starannie dobrana kadra naukowa. Wśród samodzielnych pracowników Zakładu znaleźli się: prof. dr. Jan Baumgart, doc. dr hab. Alina Kowalczykowa, prof. dr. hab. Tadeusz Bieńkowski, doc. dr hab. Zenon Guldon, doc. dr hab. Eligiusz Kozłowski, doc. dr hab. Bartłomiej Szyndler, prof. dr hab. Maria Szyszkowska, dr. hab. Adam Massalski, doc. dr hab. Andrzej Notkowski. Na stanowisku adiunkta zatrudnieni byli m.in.: dr Czesław Erber, dr Kazimierz Warda, dr Małgorzata Stolzman, dr Jan Waluszewski, dr Jan Lorenc, dr Danuta Adamczyk, dr Marta Meducka, dr Ewa Kubicka, dr Danuta Wesołowska, dr Danuta Hombek. Z grupy asystentów oraz wykładowców i starszych wykładowców z tytułem magistra wymienić można: mgr. Stanisława Adama Kondka, mgr. Teresę Kijanę, mgr. Stanisława Matusiaka, mgr. Ewę Pawłowską, mgr. Danutę Piotrowską-Wójcik, mgr. Marię Kałkowską, mgr. Małgorzatę Kurowską, mgr. Grażynę Gulińską, mgr. Barbarę

¹⁰ Skład osobowy na rok akademicki 1975-1976. Kielce 1976 s. 45, 47; Skład osobowy na rok akademicki 1976-1977. Kielce 1977 s. 43, 45; Skład osobowy na rok akademicki 1977-1978. Kielce 1978 s. 83, 85; Skład osobowy na rok akademicki 1979-1980. Kielce 1980 s. 105, 107; Skład osobowy na rok akademicki 1980-1981. Kielce 1981 s. 107, 109; Skład osobowy na rok akademicki 1983-1984. Kielce 1984 s. 67; Skład osobowy na rok akademicki 1984-1985. Kielce 1985 s. 91; Skład osobowy na rok akademicki 1988-1989. Kielce 1989 s. 29

Dąbrowską, mgr Wandę Skawińską, mgr Krystynę Wierzchowską, mgr Jolantę Adamską oraz mgr Jolantę Dzieniakowską. Zajęcia zlecone prowadzili m.in.: mgr Elżbieta Anderman, mgr Klementyna Helis, mgr Zofia Kiepas, mgr Elżbieta Stec, mgr Maria Rachwalska, mgr Zofia Szwaja, dr Ludmiła Mroczkowska-Kowalczyk, dr Jan Waluszewski¹¹.

Już w maju 1981 roku ówczesny kierownik Zakładu Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach, dr Adam Massalski, rozpoczął czynić starania o przekształcenie Zakładu w samodzielną jednostkę naukowo-dydaktyczną, podległą dziekanowi. W Zakładzie pracowało wówczas czternastu pracowników naukowo-dydaktycznych. Choć wniosek poparł dziekan Wydziału Humanistycznego doc. dr hab. Jan Paclawski, to jednak sprzeciwił się mu rektor uczelni prof. dr hab. Henryk Jurkiewicz. Uważał, że w pierwszej kolejności należy wznowić nabór na pierwszy rok studiów i kształcić bibliotekarzy na potrzeby bibliotek szkolnych. Sugestia rektora została zaakceptowana przez Radę Wydziału Humanistycznego 19 stycznia 1984 roku. I choć czasowo Zakład znalazł się w strukturach Wydziału Pedagogicznego, to pismem nr 16 kolejnego rektora, prof. dr hab. Zdzisława Czarnego, z 20 III 1987 r., został przekształcony w samodzielny Zakład i ponownie przyłączony do Wydziału Humanistycznego. Od tej chwili datuje się rozwój jednostki, kształcącej studentów dla potrzeb różnego typu bibliotek¹².

W skład samodzielnego Zakładu Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej wchodziły trzy pracownie:

- Pracownia Historii i Teorii Kultury – dr Marta Meducka – kierownik pracowni. Pracownicy: prof. dr hab. Maria Szyszkowska, doc. dr hab. Adam Massalski, doc. dr hab. Andrzej Notkowski – 1/2 etatu, dr Danuta Adamczyk, mgr Danuta Piotrowska-Wójcik oraz mgr Maria Korzeńska – zajęcia zlecone.
- Pracownia Bibliografii i Informatyki Naukowej – kierownik pracowni vacat. Pracownicy: dr Jan Waluszewski – 1/2 etatu, dr Danuta Wesołowska – 1/2 etatu, mgr Wanda Skawińska – 1/2 etatu, mgr Krystyna Wierzchowska – 1/2 etatu, mgr Grażyna Gulińska, mgr Jolanta Adamska oraz mgr Barbara Dąbrowska.
- Pracownia Teorii i Historii Księgoznawstwa – dr Kazimierz Warda – kierownik pracowni. Pracownicy: dr Czesław Erber, dr Danuta Hombek, dr Ewa Kubicka, dr Mieczysław Markowski, mgr Jolanta Dzieniakowska¹³.

Pracownicy Zakładu od momentu jego usamodzielnienia dążyli do stworzenia warunków umożliwiających przekształcenie go w Instytut. Stało się to, gdy kierownikiem Zakładu został prof. nadzw. dr hab. Mieczysław Adamczyk, naukowo zajmujący się historią prasy¹⁴. Dzięki jego staraniom niewielki Zakład udało się z dniem 1 X 1991 roku przekształcić w Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej. Wniosek w sprawie przekształcenia Zakładu w Instytut przedstawiony został przez prof. M. Adamczyka podczas posiedzenia Rady Wydziału

¹¹ Skład osobowy na rok akademicki 1975-1976..., s. 47; Skład osobowy na rok akademicki 1976-1977..., s. 45; Skład osobowy na rok akademicki 1977-1978..., s. 85; Skład osobowy na rok akademicki 1979-1980..., s. 107; Skład osobowy na rok akademicki 1980-1981..., s. 109-110; Skład osobowy na rok akademicki 1983-1984..., s. 67; Skład osobowy na rok akademicki 1984-1985..., s. 91-92; Skład osobowy na rok akademicki 1988-1989..., s. 29-30

¹² Zygmunt Małecki, Mieczysław B. Markowski: Wydział Humanistyczny..., s. 48

¹³ Skład osobowy na rok akademicki 1988-1989..., s. 29-30

¹⁴ Zygmunt Małecki, Mieczysław B. Markowski: Wydział Humanistyczny..., s. 48-49

Humanistycznego w dniu 14 V 1991 r. W zachowanym protokole z tego posiedzenia czytamy:

W świetle ustawy o szkolnictwie wyższym oraz o stopniach naukowych i tytułach z dn. 12 IX 1990 roku, Zakład spełnia warunki merytoryczne i formalne do przekształcenia w Instytut. W Zakładzie Bibliotekoznawstwa zatrudnionych jest w pełnym wymiarze godzin 20 osób, w tym 10 adiunktów, 3 samodzielnych pracowników naukowych i 7 asystentów. Zakład dysponuje odpowiednio przygotowaną kadrą naukową, która zapewnia wysoki poziom kształcenia. Następnie prof. Adamczyk przedstawił strukturę organizacyjną [przyszłego Instytutu – I.K.] w skład którego wchodziłyby 3 zakłady:

- Zakład Bibliotekarstwa i Informacji Naukowej,
- Zakład Teorii i Badań Bibliograficznych,
- Zakład Teorii i Historii Kultury.

Rada Wydziału wyraziła jednomyślną aprobatę¹⁵.

Z dniem 1 X 1991 r. Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej wkroczył więc w nowy etap swego funkcjonowania. Powołane zostały trzy zakłady oraz pracownia o trochę innych nazwach, niż te pierwotnie zaproponowane przez prof. nadzw. dr. hab. M. Adamczyka:

- Zakład Teorii i Badań Bibliologicznych – dr Ewa Kubicka – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Danuta Adamczyk, mgr Barbara Lena Gierszewska, mgr Jolanta Kępa, mgr Małgorzata Ptasieńska – zajęcia zlecone.
- Zakład Teorii i Historii Kultury – dr hab. Stefan Józef Pastuszka – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Marta Meducka, dr Lech Stępkowski, dr Bronisław Treger, dr Kazimierz Warda, dr Władysław Witek, mgr Barbara Dąbrowska, mgr Beata Klimer.
- Zakład Bibliotekarstwa, Bibliografii i Informacji Naukowej – dr Danuta Hombek – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Czesław Erber, dr Grażyna Gulińska, mgr Krystyna Wierzchowska – 1/2 etatu.
- Pracownia Historii Prasy – prof. nadzw. dr hab. Mieczysław Adamczyk – kierownik pracowni. Pracownicy: mgr Jolanta Adamska-Czerw, mgr Jolanta Dzieniakowska, mgr Grzegorz Maciągowski¹⁶.

Profesorowi Adamczykowi udało się pozyskać do współpracy kilku samodzielnych pracowników naukowych, dzięki którym wzrosła, i to dość znacznie, ranga Instytutu. Od roku akademickiego 1993/1994 w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej rozpoczęli pracę: prof. nadzw. dr hab. Benon Dymek, prof. nadzw. dr hab. Mirosława Papierzyńska-Turek, prof. nadzw. dr hab. Urszula Jakubowska, dr hab. Stefan Nawrot oraz dr hab. Tomasz Mielczarek¹⁷.

Wyżej wymienione osoby zagwarantowały dobrą jakość kształcenia oraz utrzymanie studiów na poziomie magisterskim. Ponadto z Instytutem, zarówno wówczas, jak i później związani byli bibliotekarze – praktycy zatrudnieni na co dzień w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej, Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej, Bibliotece Głównej Politechniki Świętokrzyskiej, uczelnianej ksiąźnicy oraz pracownicy antykwariatów. Ludzie ci wiedzą i doświadczeniem zawodowym znacznie wzbogacali i uatrakcyjnili zajęcia dydaktyczne, wprowadzając przyszłych

¹⁵ Archiwum Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (dalej: AUJK), Protokoły z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego 1989/90 – 1991/92, sygn. 2036/7. Protokół z posiedzenia Rady Wydziału z dnia 14.05.1991 r., s. 3-4

¹⁶ Skład osobowy na rok akademicki 1991-1992. Kielce 1992 s. 25-26

¹⁷ Zygmunt Małecki, Mieczysław B. Markowski: Wydział Humanistyczny..., s. 48-49; Skład osobowy na rok akademicki 1993-1994. Kielce 1994 s. 25-27

bibliotekarzy w tajniki pracy zawodowej¹⁸. Studenci wiele korzystali również z organizowanych dla nich praktyk wakacyjnych oraz śródrocznych. Przystosowali się do zawodu pod czujnym okiem bibliotekarzy z bibliotek szkolnych, publicznych, pedagogicznych oraz naukowych. Sprawy praktyk żywo interesowały instytutowego opiekuna praktyk studenckich, a zarazem wicedyrektora Instytutu, dr. K. Wardę (1939-2000), który stanowisko to objął z dniem 1 października 1993 r. i nieprzerwanie pełnił do roku 1999¹⁹.

To dzięki Niemu i Jego staraniom studenci mogli nie tylko zobaczyć największe biblioteki krajowe, ale też pojechać na praktyki zagraniczne, np. do Debreczyna i Tarnopola. [...]. W ciągu 23 lat [pracy najpierw w Zakładzie, a następnie w Instytucie – I.K.] przygotował do pracy setki bibliotekarzy, głównie bibliotek szkolnych i publicznych. Dla studentów [i absolwentów – I.K.] był jak ojciec. Przychodzili do niego ze wszystkimi problemami, wiedząc, że zawsze wysłucha i pomoże. Był dla nich nie tylko wykładowcą, starszym kolegą po fachu, ale prawdziwym przyjacielem²⁰.

Nie może więc dziwić, że dr K. Warda bardzo ubolewał, gdy brakowało funduszy na wakacyjne praktyki wyjazdowe do dużych księżnic naukowych, organizowanych dla studentów Instytutu. Pisał o tym w 1999 roku na łamach „Głosu Akademickiego”:

Między zaleceniami władz centralnych, a realizacją praktyk w terenie, zachodzą poważne dysproporcje, wynikające z ograniczonych środków finansowych. Studenci bibliotekoznawstwa winni bowiem odbywać praktyki w bibliotekach dużych ośrodków akademickich (w dobrze zorganizowanych bibliotekach szkół wyższych). Uczelnia nie może sobie jednak na to pozwolić ze względu na znaczne koszty (przejazdy, wyżywienie, noclegi, opłaty opiekunów praktyk). Stąd ograniczenie dni praktyk i praktyk wyjazdowych w ogóle. Studenci z konieczności odbywają więc praktyki w bibliotekach kieleckich. To budzi ich zastrzeżenia, ale takie rozwiązanie jest rzeczą konieczną²¹.

W latach 1993-1998 jednostka funkcjonowała pod nazwą Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo-Technicznej. Dyrektorem był nadal prof. nadzw. dr hab. Mieczysław Adamczyk, dr Kazimierz Warda – wicedyrektorem do spraw dydaktycznych, dr Jolanta Dziennakowska – wicedyrektorem do spraw naukowych. Sprawną obsługę sekretariatu zapewniała Zofia Brzoza – samodzielny referent administracyjny. W Instytucie zatrudniony został ponadto mgr inż. Stanisław Chałupczak, będący pracownikiem inżynierijsko-technicznym. Na strukturę wewnętrzną Instytutu składało się wówczas trzy zakłady oraz pracownia. Przykładowo w roku akademickim 1995/1996 struktura Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo-Technicznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach przedstawiała się następująco:

- Zakład Historii Książki i Badań Bibliologicznych – dr Ewa Kubicka – kierownik zakładu. Pracownicy: prof. nadzw. dr hab. Benon Dymek, prof. nadzw. dr hab. Mirosława Papierzyńska-Turek, dr Danuta Adamczyk, dr Lech Stępkowski.
- Zakład Teorii i Historii Kultury – dr hab. Władysław Grabski – kierownik zakładu. Pracownicy:

¹⁸ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Historia Instytutu, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=100&Itemid=42 (dostęp: 31 X 2013)

¹⁹ Pożegnanie i wspomnienie. *Głos Akademicki* 2000 nr 24 s. 16

²⁰ Jolanta Kępa: Pamięci tych, którzy odeszli. Dr Kazimierz Warda 1939-2000. *Kiel. Stud. Bibliol.* 2000 T. 5 s. 223

²¹ Kazimierz Warda: Z ludźmi i książkami. Studia bibliotekoznawcze w opinii studentów. *Głos Akademicki* 1999 nr 19 s. 11

prof. nadzw. dr hab. Stefan Józef Pastuszka, dr hab. Marta Meducka, dr Kazimierz Warda, dr Władysław Witek, mgr Beata Klimer.

- Zakład Bibliotekarstwa, Bibliografii i Informacji Naukowo-Technicznej i połączona z nim Pracownia Historii Prasy. Kierownikiem zakładu był prof. nadzw. dr hab. Tomasz Mielczarek, a pracowni prof. nadzw. dr hab. Mieczysław Adamczyk. Skład zakładu i pracowni uzupełniali: prof. nadzw. dr hab. Urszula Jakubowska, prof. nadzw. dr hab. Eugeniusz Rudziński, dr Jolanta Dzielnakowska, dr Barbara Lena Gierszewska, dr Grażyna Gulińska, dr Danuta Hombek, mgr Barbara Dąbrowska, mgr Adam Jachimczyk, mgr Jolanta Kępa, mgr Grzegorz Maciągowski. Zajęcia zlecone prowadzili: mgr Zofia Kilarska, mgr Jolanta Konopka, mgr Anna Łojek, mgr Jolanta Sobielga oraz mgr Małgorzata Ptasieńska²².

Instytut, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom kandydatów, studentów oraz pracodawców, dość często zmieniał specjalizacje, w ramach których odbywało się kształcenie. Do początku lat dziewięćdziesiątych dominowały specjalizacje bibliotekarskie, na przykład: biblioteki publiczne i oświatowe, biblioteki szkolne, informacja naukowa. W roku akademickim 1994/1995 wprowadzono dwie nowe specjalizacje: księgarsko-antykwaryczną oraz prasoznawczą. Na bazie tej ostatniej, która z roku na rok cieszyła się coraz większym zainteresowaniem studentów, doszło do zmiany nazwy Instytutu. Wcześniej jednak, bo w 1996 r. dyrektorem Instytutu została prof. nadzw. dr hab. Urszula Jakubowska. Zastąpiła ona na tym stanowisku prof. nadzw. dr hab. Mieczysława Adamczyka, który w 1994 r. zorganizował Wszechnicę Świętokrzyską, jedną z pierwszych w Kielcach uczelni niepublicznych i został jej rektorem, choć jeszcze w roku akademickim 1999/2000 był pracownikiem Instytutu. Okres dyrektury prof. Jakubowskiej był czasem umacniania placówki oraz dalszego jej rozwoju bazowo-kadrowego. Ulokowanie w 1991 r. Instytutu przy ulicy Leśnej 16 A, razem z Biblioteką Główną, Instytutem Filologii Polskiej oraz Instytutem Filologii Rosyjskiej, znaczenie pogorszyło warunki pracy. Brakowało sal wykładowych, ćwiczeniowych oraz laboratoryjnych: „Studenci biegali po całym budynku, aby znaleźć jakiś kąt na zajęcia, często ciasny i niewygodny”²³. Dopiero częściowe oddanie do użytku budowanego od wielu lat z wysiłkiem Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego i przeprowadzka tam Instytutu Fizyki z ulicy Leśnej 16 B, znacznie polepszyło warunki lokalowe wyżej wymienionych jednostek naukowo-dydaktycznych oraz Biblioteki Głównej²⁴.

Dnia 20 XI 1997 roku, podczas posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego, dyrektor Instytutu prof. U. Jakubowska wystąpiła z wnioskiem w sprawie „zmiany nazwy Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo-Technicznej na Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa”. Od 1 X 1998 r. Instytut zamierzał bowiem kształcić studentów bibliotekoznawstwa w dwóch specjalnościach: bibliotekoznawczej (biblioteki szkolne) oraz dziennikarskiej²⁵. Jak podkreśliła prof. Jakubowska:

²² Skład osobowy na rok akademicki 1995/1996. Kielce 1996 s. 29-32

²³ Marta Zawadzka: Wielka przeprowadzka *Głos Akademicki* 1998 nr 3 s. 20

²⁴ Tamże; Zygmunt Małecki, Mieczysław B. Markowski: Wydział Humanistyczny..., s. 52-53; Kazimierz Warda, Na tropie Gutenberga..., s. 20

²⁵ AUJK, Protokoły z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego 1995/96 – 1997/98, sygn. 2036/9 Protokół z posiedzenia Rady Wydziału z dnia 20 XI 1997 roku s. 6

Budynek Instytutu przy ulicy Leśnej 16 B
Źródło: <http://www.ujk.edu.pl/webujk/lesna-planty.php>
(dostęp: 27 IX 2013 r.).

Wprowadzenie nowej specjalności pozwoli kształcić nie tylko adeptów sztuki dziennikarskiej, ale także specjalistów od reklamy oraz rzeczników prasowych instytucji publicznych. Prof. Jakubowska zapewniła, że postara się pozyskać do współpracy wszystkich niezbędnych specjalistów²⁶.

Wniosek został zaakceptowany przez Radę Wydziału Humanistycznego i z dniem 1 X 1998 r. rozpoczął się nowy etap w historii Instytutu. Dyrekcji Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa zależało bowiem na bardzo szerokim i wszechstronnym kształceniu, gdyż zdawano sobie sprawę, że nie wszyscy absolwenci kierunku bibliotekoznawstwo znajdą pracę w bibliotekach, księgarniach, czy antykwiariatach, ale na pewno zetkną się z problemami komunikacji masowej. A książka, prasa, radio i telewizja stawały się wówczas nośnikami zróżnicowanych treści, skierowanych do różnych kategorii odbiorców²⁷. Dyrektor Jakubowska zwróciła też uwagę na fakt, że:

Student musi sam nie tylko szukać informacji, ale wiedzieć, że w zależności od źródła jej pochodzenia wymaga ona odpowiedniego komentarza. W związku z tym chcemy naszych studentów przygotować do możliwości występowania w kilku rolach; więc po pierwsze w roli odbiorcy informacji, po drugie w roli jej twórcy i po trzecie osoby udostępniającej tę informację. Pierwsza z tych ról wymagałaby umiejętności

²⁶ Tamże, s. 6-7

²⁷ Urszula Jakubowska: Nasze zamierzenia. *Głos Akademicki* 1998 nr 5 s. 21

krytycznej analizy informacji, w tym również informacji prasowej. Umiejętność ta byłaby szczególnie przydatna w prowadzeniu właściwej polityki informacyjnej przez władze różnych szczebli, a także przedsiębiorstwa i firmy. Dawałaby możliwość pracy naszemu absolwentowi np. w roli rzeczownika prasowego różnych instytucji. Wspominając o roli twórcy miałam na myśli przygotowanie studenta do funkcji dziennikarza, pracownika agencji zajmujących się sprzedażą informacji. Natomiast udostępnianie informacji przypadło by w udziale m.in. bibliotekarzowi i nauczycielowi, i do takiej też roli chcemy także przygotować naszych studentów. Chcemy też i wiele już zrobiliśmy w tym kierunku, aby student nasz miał dostęp do elektronicznych środków łączności, aby w XXI wiek wszedł jako doświadczony użytkownik zarówno krajowych jak i światowych systemów informacyjnych. [...] Chciałabym [...] podkreślić, iż naszym zamierzeniem przyświeca nie tyle chęć przygotowania studenta do wykonywania konkretnego zawodu, co dążenie do wskazania różnych ról, jakie kontakt z książką i prasą w przyszłości może mu przynieść²⁸.

W 1999 roku, po uzyskaniu tytułu naukowego profesora zwyczajnego, z pracy w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa zrezygnowała Urszula Jakubowska i przeniosła się do Warszawy, choć figuruje jeszcze w *Spisie osobowym na rok akademicki 1999/2000* jako pracownik Zakładu Prasoznawstwa. Na stanowisku dyrektora Instytutu zastąpił ją, związany z tą jednostką od 1993 r., prof. nadzw. dr hab. Tomasz Mielczarek. Funkcję dyrektora pełnił przez dwie kadencje, do roku 2005. W tym też roku uzyskał tytuł naukowy profesora zwyczajnego. W latach 1999-2000 był członkiem Senatu kieleckiej uczelni. Zastępcą dyrektora do spraw naukowych była w latach 1999-2002 prof. nadzw. dr hab. Danuta Adamczyk, a za sprawy dydaktyczne odpowiadała dr Barbara Lena Gierszewska²⁹.

W roku akademickim 1999/2000 struktura Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa przedstawiała się następująco:

- Zakład Studiów Bibliologicznych i Informacji Naukowo-Technicznej – dr Grażyna Gulińska – kierownik zakładu. Pracownicy: prof. nadzw. dr hab. Danuta Adamczyk, prof. nadzw. dr hab. Czesław Erber, prof. nadzw. dr hab. Eugeniusz Rudziński, dr Barbara Dąbrowska, dr Jolanta Dzieniakowska, dr Barbara Lena Gierszewska, mgr Adam Jachimczyk, mgr Małgorzata Ptasieńska-Wójcik, mgr Maria Siuda.
- Zakład Prasoznawstwa – dr Jolanta Kępa – kierownik zakładu. Pracownicy: prof. nadzw. dr hab. Mieczysław Adamczyk, prof. dr hab. Urszula Jakubowska, prof. nadzw. dr hab. Tomasz Mielczarek, dr Renata Piasecka, dr Janusz Wróblewski, mgr Tomasz Chrząstek, mgr Ewa Pawelec, mgr inż. Andrzej Bednarz.
- Zakład Teorii i Historii Kultury – prof. nadzw. dr hab. Władysław Maria Grabski – kierownik zakładu. Pracownicy: prof. nadzw. dr hab. Benon Dymek, prof. nadzw. dr hab. Mirosława Papierzynska-Turek, prof. nadzw. dr hab. Stefan Józef Pastuszka, prof. nadzw. dr hab. Jan Tomkowski, dr Lech Stępkowski, dr Kazimierz Warda, mgr Judyta Ewa Perczak.

W ramach umowy o dzieło z Instytutem związani byli: ks. dr Andrzej Kaleta, dr Zdzisław Śliwka, dr Władysław Witek, mgr Zofia Kilarska oraz mgr Liliana Tabor³⁰.

²⁸ Tamże.

²⁹ AUJK, Protokoły z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego 21 IX 2006 – 21 VI 2007 r., sygn. 2496/4; Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 22 II 2007 r., s. 23-24; Zygmunt Małecki, Mieczysław B. Markowski: Wydział Humanistyczny..., s. 52; Skład osobowy na rok akademicki 1999/2000. Kielce 2000 s. 28

³⁰ Tamże: Protokoły z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego 1998/1999 – 2000/2001, sygn. 2036/10. Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 20 IX 1999 r., s. 2; Skład osobowy na rok akademicki 1999/2000... s. 28-30

Od roku akademickiego 2002/2003 funkcję wicedyrektora do spraw naukowych pełnił prof. nadzw. dr hab. Stefan Możdżeń, a za sprawy dydaktyczne odpowiedzialny był dr Adam Jachimczyk. W roku akademickim 2004/2005 Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach składał się z czterech zakładów, a zatrudnieni w nich byli następujący pracownicy naukowcy:

- Zakład Prasoznawstwa – prof. dr hab. Tomasz Mielczarek – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Jolanta Kępa-Mętrak, dr Renata Piasecka, dr Janusz Wróblewski, mgr Tomasz Chrząstek, mgr Judyta Ewa Perczak.
- Zakład Historii Książki i Prasy – dr hab. prof. AŚ Zofia Sokół – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Barbara Lena Gierszewska, dr Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, ks. dr Andrzej Kaleta, dr Lech Stępkowski, mgr Ewa Pawelec, mgr Olga Dąbrowska-Cendrowska.
- Zakład Studiów Bibliologicznych i Informacji Naukowo-Technicznej – prof. dr hab. Danuta Hombek – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. prof. AŚ Danuta Adamczyk, dr Barbara Dąbrowska, dr Jolanta Dzieniakowska, dr Grażyna Gulińska, dr Adam Jachimczyk, dr Monika Olczak-Kardas, mgr Maria Siuda, mgr inż. Andrzej Bednarz.
- Zakład Historii i Teorii Kultury – dr hab. prof. AŚ Stefan Józef Pastuszka – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. prof. AŚ Benon Dymek, dr hab. prof. AŚ Stefan Możdżeń, dr hab. prof. AŚ Mirosława Papierzyńska-Turek 1/3 etatu, prof. dr hab. Jan Tomkowski 1/2 etatu, mgr Liliana Tabor-Witoń³¹.

Swoją wiedzą i doświadczeniem zawodowym zajęcia dydaktyczne wzbogacali i uatrakcyjniali również pracownicy kieleckich księżnic oraz pracownicy kieleckich mediów. Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na studia prowadzone w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym mieli do wyboru trzy specjalności:

- Biblioteki szkolne i publiczne – celem tej specjalności było przygotowanie studentów do podjęcia pracy w różnych typach bibliotek. Absolwenci tej specjalności posiadali uprawnienia pedagogiczne, a podczas studiów kładziono szczególny nacisk na metodykę pracy w bibliotekach szkolnych oraz na edukację czytelniczną i medialną.
- Zarządzanie informacją – podczas zajęć specjalnościowych studenci poznawali nowe technologie i uczyli się właściwie je wykorzystywać. Posiadali umiejętności w zakresie: administrowania siecią komputerową, tworzenia stron WWW, poznawali bazy danych i sposoby ich udostępniania w sieci, zapoznawali się z nowoczesnymi programami bibliotecznymi. Po zakończeniu studiów absolwenci byli przygotowani do podjęcia pracy w nowoczesnych, w pełni skomputeryzowanych bibliotekach oraz ośrodkach informacji.
- Prasoznawstwo z elementami dziennikarstwa – specjalność ta dawała przygotowanie do podjęcia pracy w redakcjach gazet i czasopism, rozgłośniach radiowych, ośrodkach telewizyjnych, instytucjach prowadzących edukację medialną. Studenci poznawali problematykę współczesnych polskich i zagranicznych mediów, prawne aspekty ich funkcjonowania, systemy komunikowania masowego, zapoznawali się z różnymi technikami dziennikarskimi, metodami badań stosowanymi w prasoznawstwie, uczyli się techniki montażu radiowego³².

Popularnością cieszyły się również studia podyplomowe z zakresu bibliotekoznawstwa, prowadzone z myślą o absolwentach innych kierunków. Studenci Instytutu odbywali praktyki

³¹ Informator Wydziału Humanistycznego na rok akademicki 2004/2005. Kielce 2004 s. 304-305

³² Tamże, s. 302

zawodowe w bibliotekach naukowych, publicznych oraz szkolnych, jak również w redakcjach regionalnych gazet oraz w kieleckiej rozgłośni radiowej³³.

Z uwagi na komputeryzację bibliotek, Instytut zaczął zwracać coraz większą uwagę na prowadzenie zajęć z nowych technologii. Poznawali je zwłaszcza studenci specjalności Zarządzanie informacją. To z myślą o nich, choć nie tylko, w Instytucie działały trzy pracownie komputerowe z dostępem do sieci (33 stanowiska)³⁴. Jak podkreślał mgr Adam Jachimczyk:

Dostęp do sieci Internet sprawił, że studenci [...] korzystają z dobrodziejstw tej formy komunikacji. Bezpośredni dostęp do katalogów bibliotecznych na całym świecie oraz bibliograficznych baz danych pozwolił na znaczne uatrakcyjnienie zajęć i zrozumienie tajników funkcjonowania skomputeryzowanych systemów bibliotecznych. Również potrzeby przyszłych dziennikarzy zostały uwzględnione w programie studiów. Na specjalizacji prasoznawczej studenci zapoznają się z praktycznymi aspektami pracy z zaawansowanymi programami do składania tekstu i obróbki grafiki³⁵.

Z myślą o studentach specjalności Prasoznawstwo z elementami dziennikarstwa w Instytucie utworzona została nowoczesnie wyposażona pracownia radiowa³⁶.

Nie może więc dziwić fakt, że z roku na rok zwiększała się liczba studentów kształcących się w Instytucie. W końcu lat osiemdziesiątych na pierwszy rok przyjmowanych było średnio 24-33 chętnych. Rekordowym wydawał się rok akademicki 1991/1992, gdy pierwszy rok studiów rozpoczęło 39 osób. W roku akademickim 1996/1997 było ich już ponad 60, a w roku akademickim 1998/1999 – 92. W początkach nowego tysiąclecia (ok. 2004 r.), liczba studentów pierwszego roku dochodziła do 100 osób³⁷. Dowodzi to dużej popularności i stale wzrastającej pozycji Instytutu, do czego niewątpliwie przyczyniło się uruchomienie atrakcyjnych specjalności oraz wysoki poziom nauczania. Potwierdzają to badania ankietowe, przeprowadzone w połowie 1999 r. przez dr. Kazimierza Wardę. Z badań wynika, że 81,4% respondentów wybrałoby powtórnie bibliotekoznawstwo jako kierunek studiów. W opinii ankietowanych bowiem:

- Studia bibliotekoznawcze są studiami ogólnorozwojowymi, interdyscyplinarnymi,
- są studiami interesującymi (niektórzy ocenili je nawet jako studia pasjonujące), tylko część społeczeństwa, nie mająca pojęcia o roli biblioteki w społeczeństwie, ma błędne wyobrażenie o tym kierunku,
- zajmująca jest atmosfera studiów,
- są to studia wpływające na ogólny rozwój intelektualny.

Dopełnieniem powyższych opinii studentów jest ocena pracy Instytutu i możliwość rozwijania własnych zainteresowań. Respondenci podkreślali, że podoba im się atmosfera panująca na Uczelni (przyjemna, bezstresowa), ciekawie prowadzone zajęcia, możliwość wyboru specjalizacji, różnorodność tematyki poruszanej na zajęciach, silne związanie studiów z książką, szeroki wachlarz przedmiotów humanistycznych, wielokierunkowość kształcenia³⁸.

W roku akademickim 2005/2006 na stanowisko dyrektora Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach powołana została prof. dr hab. Danuta Hombek. Wicedyrektorem do spraw naukowych został dr hab. prof. AŚ Stanisław Adam Kon-

³³ Tamże, s. 303

³⁴ Tamże.

³⁵ Adam Jachimczyk: Na tropie Gutenberga i *Głos Akademicki* 1998 nr 5 s. 22

³⁶ Informator..., s. 304

³⁷ Tamże, s. 303

³⁸ Kazimierz Warda: Z ludźmi i książkami..., s. 11

dek, a wicedyrektorem do spraw dydaktycznych był dr Tomasz Chrząstek³⁹. Struktura Instytutu przedstawiała się wówczas następująco:

- Zakład Bibliografii i Informacji Naukowej – dr Adam Jachimczyk – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. prof. AŚ Stanisław Adam Kondek, dr Tomasz Chrząstek, dr Monika Olczak-Kardas, dr Maria Siuda, mgr inż. Andrzej Bednarz.
- Zakład Bibliotekoznawstwa – dr hab. prof. AŚ Zofia Sokół – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Grażyna Gulińska, mgr Olga Dąbrowska-Cendrowska.
- Zakład Edytorstwa – prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – kierownik zakładu. Pracownicy: prof. dr hab. Danuta Hombek, dr Wojciech Kęder, dr Renata Piasecka-Strzelec.
- Zakład Prasoznawstwa – prof. dr hab. Tomasz Mielczarek – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, ks. dr Andrzej Kaleta, dr Jolanta Kępa-Mętrak, dr Janusz Wróblewski, mgr Judyta Ewa Perczak.
- Zakład Teorii i Historii Książki – dr Jolanta Dzieniakowska – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. prof. AŚ Danuta Adamczyk, dr Barbara Dąbrowska.
- Zakład Teorii i Historii Kultury – prof. dr hab. Oskar Stanisław Czarnik – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. prof. AŚ Ziemowit Miedziński, dr hab. prof. AŚ Stefan Możdżeń, dr hab. prof. AŚ Stefan Józef Pastuszka, dr Barbara Lena Gierszewska, dr Jacek Rodzeń, mgr Liliana Tabor-Witoń⁴⁰.

W dniu 12 I 2006 roku, podczas posiedzenia kolegium dziekańskiego, dyrekcja Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa poruszyła sprawę zmiany nazwy tej jednostki na Instytut Informacji Naukowej i Medialnej. Zdaniem dyrektora Instytutu prof. Danuty Hombek: „[...] zmiana nazwy [...] jest konieczna, gdyż [obecna – I.K.] jest przestarzała i figurują w niej dwa odrębne kierunki”. A Instytut planował uruchomienie kształcenia researcherów, gdyż wówczas w Polsce nie było możliwości kształcenia się w tej profesji⁴¹. Zdaniem zastępcy dyrektora dr. Tomasza Chrząstka: „[...] zestawienie dziennikarstwo – bibliotekoznawstwo to dziwna hybryda stąd też pomysł zmiany”. Zmianom miały ulec również nazwy specjalności: Prasoznawstwo z elementami dziennikarstwa na specjalność: Komunikacja medialna oraz Biblioteki szkolne i publiczne na specjalność: Zarządzanie bibliotekami oświatowymi i publicznymi⁴².

Do zmiany nazwy Instytutu oraz specjalności jednak nie doszło, gdyż w 2007 roku ze stanowiska dyrektora zrezygnowała (ze względu na problemy zdrowotne) prof. dr hab. Danuta Hombek. Na stanowisku tym zastąpił ją dr hab. prof. AŚ Stanisław Adam Kondek, a na jego zastępców wybrano dr. Tomasza Chrząstka, odpowiadającego za sprawy naukowe oraz dr Marię Siudę, odpowiedzialną za sprawy dydaktyczne. Funkcję dyrektora prof. Kondek pełnił jednak zaledwie do 24 VII 2008 roku – zmarł niespodziewanie w „pełni sił twórczych”. W pamięci współpracowników zapisał się jako: „Znany i ceniony bibliolog, [...] przyjaciel, znakomity pedagog, wspaniały człowiek, ujmujący swoją życzliwością i otwartością”⁴³.

³⁹ Skład osobowy Akademii Świętokrzyskiej na rok akademicki 2005/2006 / pod red. Joanny Nowak. Kielce 2006 s. 23

⁴⁰ Tamże: s. 23-24

⁴¹ AUJK, Protokoły Kolegium Dziekańskiego Wydziału Humanistycznego 2004/2005 – 2006/2007, sygn. 2036/18. Protokół z posiedzenia Kolegium Dziekańskiego z dnia 12 I 2006 r., s.b.p.

⁴² Tamże Protokół z posiedzenia Kolegium Dziekańskiego z dnia 22 II 2006 r. s. 16

⁴³ Tomasz Chrząstek: Dr hab. prof. UJK Stanisław Adam Kondek 1949-2008. *Rocz. Bibliol.-Prasozn.* 2009 T. 12 s. 226

Od 1 X 2008 r. dyrektorem Instytutu został ponownie prof. Tomasz Mielczarek i funkcję tę pełnił do 30 IX 2012 r. Zastępcą dyrektora do spraw ogólnych, a od kwietnia 2009 r. naukowych była doktor (od 2009 r. dr hab.) Jolanta Chwastyk-Kowalczyk⁴⁴, a za sprawy dydaktyczne odpowiadała dr Maria Siuda. Taki stan utrzymywał się do 30 IX 2012 r. W roku akademickim 2008/2009 struktura Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa przedstawiała się następująco:

- Zakład Bibliotekoznawstwa i Czytelnictwa – dr hab. prof. UJK Danuta Adamczyk – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. prof. UJK Ewa Danowska, dr Jolanta Dzieniakowska, dr Grażyna Gulińska, dr Izabela Krasieńska, dr Aleksandra Lubczyńska, dr Monika Olczak-Kardas.
- Zakład Prasoznawstwa – prof. dr hab. Tomasz Mielczarek – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, dr Jolanta Kępa-Mętrak, dr Renata Piasecka-Strzelec, dr Janusz Wróblewski, mgr Olga Dąbrowska-Cendrowska.
- Zakład Historii Prasy i Książki – prof. dr hab. Danuta Hombek – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Barbara Dąbrowska, ks. dr Andrzej Kaleta.
- Zakład Teorii i Historii Kultury – dr hab. prof. UJK Barbara Lena Gierszewska – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. prof. UJK Stefan Józef Pastuszka, dr Jacek Rodzeń, dr Judyta Ewa Perczak.
- Pracownia Informacji Naukowej i Technologii Informacyjnych – dr Adam Jachimczyk – kierownik pracowni. Pracownicy: dr Tomasz Chrząstek, dr Maria Siuda, mgr inż. Andrzej Bednarz⁴⁵.

W dniu 16 X 2009 r. Rada Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach, podjęła decyzję w sprawie powołania kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna⁴⁶. Jak podkreślano:

Studia z zakresu dziennikarstwa i komunikacji społecznej stanowią odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie rynku pracy. Media przenikają wszystkie dziedziny życia. Media nie są już tylko rozrywką, ale dostarczają użytecznej wiedzy o otaczającym świecie. [...] Na dłuższą metę w mediach liczyć się będą działania oparte na rzetelności, uczciwości i społecznej odpowiedzialności. A te mogą realizować tylko dziennikarze o wysokich kwalifikacjach zawodowych, rozległej wiedzy i dużej wrażliwości moralnej. [...] Aktualna oferta edukacyjna [...] nie daje możliwości studiowania dziennikarstwa i komunikacji społecznej na naszym Uniwersytecie. Prowadzone na Wydziale Humanistycznym specjalności „Prasoznawstwo z elementami dziennikarstwa” oraz „Filologia polska z komunikacją medialną” cieszą się od kilku lat niesłabnącym powodzeniem. Choć z roku na rok maleje liczba kandydatów na studia, na powyższe specjalności liczba kandydatów przewyższa ilość miejsc. Biorąc pod uwagę preferencje absolwentów szkół średnich oraz oferty edukacyjne szkół wyższych regionu świętokrzyskiego, uruchomienie kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna wydaje się ze wszech miar uzasadnione⁴⁷.

Przedłożony Radzie Wydziału Humanistycznego *Wniosek o utworzenie kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna* spotkał się pozytywną opinią jej członków. Przygotowanie i wdrożenie programu nowego kierunku wzięli na siebie dyrektor Instytutu prof. Tomasz Mielczarek oraz prodziekan do spraw dydaktycznych i studenckich dr Tomasz Chrząstek. Urucho-

⁴⁴ AUJK, Protokoły z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego 2009-2010, sygn. 2496/17. Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 22 IV 2010 roku s. 13

⁴⁵ Tamże: Protokół 1/2008/2009 z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego, sygn. 2496/7. Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 18 IX 2008 roku s. 13-14

⁴⁶ Tamże: Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Wniosek o utworzenie kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna, sygn. 2496/12, s. 4

⁴⁷ Tamże s. 4-5

miony z dniem 1 X 2010 r. nowy kierunek cieszy się dużym zainteresowaniem. Należy zgodzić się z ówczesnym dyrektorem Instytutu prof. T. Mielczarkiem, który podczas posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego w dniu 18 XI 2010 roku podkreślił, że:

Uruchomienie nowego kierunku rozwiązuje też pewne problemy natury kadrowej. Wobec malejącego zainteresowania kierunkiem Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo zachodziła poważna obawa o możliwości pełnego wykorzystania kadrowego potencjału Instytutu. Ponieważ znaczna część jego pracowników posiada szerokie kompetencje z zakresu dydaktyki dziennikarskiej mogła rozpocząć prowadzenie zajęć na nowym kierunku. Wykłady i ćwiczenia na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna prowadzą też pracownicy Instytutu Filologii Polskiej oraz Instytutu Politologii. Nowy kierunek nie tylko poszerzył i unowocześnił ofertę edukacyjną Uczelni, pozyskał znaczną liczbę studentów, ale też rozwiązał mogące się pojawić w niedalekiej przyszłości problemy kadrowe⁴⁸.

Od 1 X 2012 roku dyrektorem Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach jest dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk.

Zastępcą dyrektora do spraw naukowych jest prof. dr hab. Tomasz Mielczarek, a za sprawy dydaktyczne odpowiada dr Maria Siuda.

W roku akademickim 2012/2013 zmienia się też, i to dość znacząco, struktura wewnętrzna Instytutu. W chwili obecnej przedstawia się ona następująco:

- Zakład Dziennikarstwa – dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Tomasz Chrzęstek, dr Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek, dr Adam Górski, dr Maria Siuda.
- Zakład Medioznawstwa – prof. dr hab. Tomasz Mielczarek – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. Renata Piasecka-Strzelec, dr Olga Dąbrowska-Cendrowska, dr Jolanta Kępa-Mętrak, dr Judyta Ewa Perczak, mgr inż. Andrzej Bednarz.
- Zakład Historii Prasy i Książki – prof. dr hab. Danuta Hombek – kierownik zakładu. Pracownicy: dr hab. Ewa Danowska, ks. dr Andrzej Kaleta, dr Izabela Krasińska, dr Aleksandra Lubczyńska.
- Zakład Bibliologii i Informatologii – dr hab. prof. UJK Jolanta Dziennikarska – kierownik zakładu. Pracownicy: dr Adam Jachimczyk, dr Monika Olczak-Kardas, dr Jacek Rodzeń.

Za sprawną obsługę administracyjną Instytutu odpowiadają: mgr Justyna Szczygielska-Brzoza, mgr Ewa Wilczkowska oraz informatyk mgr Jakub Chałupczak.

W obecnej chwili zajęcia zleczone, zwłaszcza na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna, prowadzą czynni zawodowo specjaliści w zakresie dziennikarstwa. Dlatego etatowi pracownicy mogą prowadzić dydaktykę w rozsądnych granicach, co stanowi dodatkowy czynnik stymulujący ich dalszy rozwój naukowy⁴⁹.

Studia i kształcenie

Od roku akademickiego 2010/2011 studenci Instytutu kształcą się na dwóch kierunkach: Dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. Stu-

⁴⁸ AUJK, Protokoły z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego 2010-2011, sygn. 2496/22. Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 18 XI 2010 roku s. 38-39

⁴⁹ Wniosek o przeprowadzenie akredytacji na kierunku Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo na Wydziale Humanistycznym, Kielce 17 XII 2008 roku s. 15. [Dokumentacja w Sekretariacie Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach]

dia pierwszego i drugiego stopnia prowadzone są zarówno w systemie stacjonarnym, jak i nie-stacjonarnym.

Studenci kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna są przygotowani do zawodu dziennikarza oraz innych zawodów „związanych z szeroko pojętą dziedziną komunikacji społecznej”. Posiadają specjalistyczne umiejętności, zdobyte podczas praktyk, za które odpowiadają instytutowe opiekunki praktyk: dr Jolanta Kępa-Mętrak oraz dr Aleksandra Lubczyńska. Studenci posiadają też przygotowanie teoretyczne, „pozwalające na sprawność opisu i diagnozowania poszczególnych elementów komunikacji”. Cechuje ich sprawność językowa, potrafią posługiwać się różnymi gatunkami wypowiedzi dziennikarskiej, posiadają też szeroko rozumiane kompetencje humanistyczne. Dodatkowym atutem jest wybór interesującej specjalności. W chwili obecnej studenci tego kierunku mają do wyboru trzy specjalności: Dziennikarstwo radiowe, Dziennikarstwo prasowe oraz Dziennikarstwo internetowe⁵⁰.

O intensywnym podnoszeniu poziomu nauczania w Instytucie świadczy opracowanie planu studiów drugiego stopnia (magisterskich) na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz uzyskanie w lipcu 2013 r. zgody Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na ich utworzenie. Studia przeznaczone są dla absolwentów studiów pierwszego stopnia w zakresie Dziennikarstwa i komunikacji społecznej, jak również dla absolwentów studiów licencjackich „z obszaru nauk humanistycznych lub społecznych”. Takie działania zostały podyktowane przez zainteresowanie studentów, chcących kontynuować kształcenie na tym kierunku studiów⁵¹.

Dzięki środkom uzyskanym z unijnego projektu „Progres – Program rozwoju: Gospodarka – Edukacja – Sukces” na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego powstało aż siedem nowych kierunków studiów, w tym oczywiście Dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Wszyscy studenci nowo utworzonych kierunków otrzymali książki i skrypty⁵². Przewidziane zostały dla nich liczne objazdy naukowe, obozy językowe i naukowe⁵³. Celem podniesienia jakości kształcenia, z myślą o pracownikach naukowych uczelni, zaplanowano zagraniczne i krajowe staże i wizyty studyjne, specjalistyczny kurs języka angielskiego, szkolenia z zastosowania i wykorzystania nowych technologii w procesie dydaktycznym. Zwiększenie poziomu jakości kształcenia na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna stało się możliwe dzięki odbyciu przez pracowników trzech zakładów Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa (Zakładu Dzienni-

⁵⁰ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Opis kierunku, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=145&Itemid=121 (dostęp: 31 X 2013)

⁵¹ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Rekrutacja otwarta, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=235%3A-rekrutacja-otwarta&Itemid=120 (dostęp: 30 XI 2013)

⁵² Studenci kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna otrzymali w ramach projektu „Progres” następujące tytuły: Tomasz Mielczarek: Monopol, pluralizm koncentracja. Środki masowego komunikowania w Polsce w latach 1989-2006. Warszawa 2007; Walery Pisarek: Wstęp do nauki o komunikowaniu, Warszawa 2008; Dziennikarstwo i świat mediów / pod red. Zbigniewa Bauera, Edwarda Chudzińskiego. Kraków 2010; Media audiowizualne / pod red. Wiesława Godzica. Warszawa 2010; Wybrane zagraniczne systemy medialne na świecie/ pod red. Janusza W. Adamowskiego. Warszawa 2008

⁵³ Ogólne informacje o projekcie „Progres – Program rozwoju: Gospodarka – Edukacja – Sukces”. [Dokumentacja w Sekretariacie Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach]

Dyrektor Instytutu dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk podczas konferencji naukowej w Lublinie (20 XI 2013 r.)

Źródło: <https://plus.google.com/photos/108123850750965724570/albums/5949361655643572641/5949362680297570466?banner=pwa&pid=5949362680297570466&oid=108123850750965724570>
(dostęp: 7 XII 2013 r.)

karstwa, Zakładu Medioznawstwa oraz Zakładu Historii Prasy i Książki) staży naukowo-dydaktycznych, finansowanych ze środków unijnych w ramach projektu „Progres – Program rozwoju: Gospodarka – Edukacja – Sukces”. Staże odbywały się w dwóch flagowych polskich uniwersytetach: Uniwersytecie Warszawskim i Uniwersytecie Jagiellońskim. W Instytucie Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego staże naukowo-dydaktyczne odbyły: dr Judyta Ewa Perczak (1 IV 2011-30 IV 2011), dr Jolanta Kępa-Mętrak (15 X 2011-15 XI 2011), dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk (23 IV 2012-22 V 2012), dr Olga Dąbrowska-Cendrowska (15 XI 2012-15 XII 2012) oraz dr Tomasz Chrzęstek (12 XI 2013-11 XII 2013). Natomiast na stażu naukowo-dydaktycznym w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego przebywały: dr Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek (6 V 2013-5 VI 2013) i dr Aleksandra Lubczyńska (12 XI 2013-11 XII 2013)⁵⁴.

W ramach projektu „Progres” do Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa z wykładami gościnnymi mogli przybyć wybitni medioznawcy oraz ludzie mediów, aby ze studentami podzielić się swoją rozległą wiedzą i bogatymi doświadczeniami. W wykładach tych chętnie uczestniczyli również studenci kierunku Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo, co niewątpliwie świadczy o ich szerokich zainteresowaniach. Do Instytutu z wykładem *Brytyjski system medialny – model prawie doskonały* przybył w styczniu 2011 r. prof. dr hab. Janusz

⁵⁴ Projekt „Progres – Program rozwoju: Gospodarka – Edukacja – Sukces”. Staże naukowo-dydaktyczne. [Dokumentacja w Sekretariacie Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach]

Zastępca dyrektora do spraw naukowych prof. dr hab. Tomasz Mielczarek (z lewej) podczas wręczania nagród rektorskich w 2001 r.
Źródło zasób Archiwum UJK, sygn. 1604/41/9.

Zastępca dyrektora do spraw dydaktycznych dr Maria Siuda podczas konferencji naukowej w 1998 r.
Źródło: zasób Archiwum UJK, sygn. 1604/101/7.

Adamowski – Dziekan Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. W dniu 23 II 2011 r. Instytut gościł prof. dr. hab. Wiesława Godzica z Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej, który wygłosił wykład *Kultura popularna dzisiaj: media – celebryci – retoryka*. Cz. 1. Wykład pt. *Odpowiedzialność prasy*, w dniu 11 IV 2011 r., wygłosiła prof. dr hab. Ewa Nowińska z Instytutu Prawa Własności Intelektualnej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dnia 26 V 2011 r. w Instytucie odbył się wykład *Radio a nowe technologie w zmieniającym się społeczeństwie*, wygłosił go dr hab. prof. KUL Stanisław Jędrzejewski z Instytutu Socjologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Dziennikarz i publicysta Jacek Żakowski, gościł w Instytucie w dniu 8 VI 2011 r. z wykładem zatytułowanym *Dziennikarstwo zawód czy wyzwanie?* Prezes Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, a zarazem pracownik naukowy Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. dr hab. Bogusława Dobek-Ostrowska, 23 listopada 2011 r. wygłosiła wykład na temat *Polski system medialny na rozdrożu. Media w polityce. Polityka w mediach*. Rok 2011 wykładami gościnnymi zakończył, w dniu 20 grudnia Leszek Kraskowski, dziennikarz śledczy związany z „Super Expressem”, „Dziennikiem”, „Rzeczpospolitą” oraz tygodnikiem „Wprost”. Jego rozważania dotyczyły warsztatu pracy dziennikarza. Swój wykład zatytułował *Mówić, pytać czy rozmawiać – warsztat pracy dziennikarza?* Dnia 10 I 2012 r. z wykładem gościnnym do Instytutu przybył dziennikarz i publicysta – Piotr Najstüb, a jego wykład nosił tytuł *Wywiad telewizyjny, radiowy i prasowy – warsztat pracy dziennikarza*. Natomiast 1 III 2012 r. odbył się wykład zatytułowany *Rosyjskie środki przekazu a polityka*. Wygłosił go prof. dr hab. Janusz Adamowski. Dnia 23 V 2013 roku w Instytucie odbył się wykład *Jak być pięknym, bogatym i dobrze wyglądać nago*, jego autorką była dr hab. Małgorzata Lisowska-Magdziarz z Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ten sam instytut reprezentował prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński, który poprzez swój wykład starał się udzielić odpowiedzi na pytanie *Czy znajomość gatunków dziennikarskich jest obecnie dziennikarzowi potrzebna?* Spotkanie studentów i pracowników Instytutu z prof. Wolnym-Zmorzyńskim odbyło się 25 X 2012 r. Kolejne cztery wykłady zaprezentowali dziennikarze – praktycy. Marek Mikos – dziennikarz i publicysta, Dyrektor TVP Kielce był gościem Instytutu 27 lutego 2013 r., a jego wykład nosił tytuł *Wszystko jest publicystyką, każdy jest publicystą?* W ramach projektu „Progres” Instytut odwiedził także Wojciech Jagielski – długoletni publicysta „Gazety Wyborczej”, korespondent i dziennikarz. Jego wykład z dnia 14 III 2013 r. zatytułowany był *Specyfika pracy korespondenta wojennego*. Natomiast 24 IV 2013 r. w Instytucie przebywał dziennikarz muzyczny, związany z Programem III Polskiego Radia – Marek Niedźwiecki. Jego wykład nosił tytuł *Nie wierzę w życie pozaradiowe*. Natomiast 5 VI 2013 r. w Instytucie gościła z wykładem zatytułowanym *Warsztat prezentera programu informacyjnego*, dziennikarka i prezenterka telewizyjna Bożena Targosz⁵⁵.

W ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery 2012 w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa, 17 X tegoż roku, odbył się panel dyskusyjny z udziałem: Lecha Jaworskiego – prezesa Rady Fundacji „Media Pro Bono”, Marka Kacprzaka z Polsat News, Jarosława Rybu-

⁵⁵ Projekt „Progres – Program rozwoju: Gospodarka – Edukacja – Sukces”. Wykłady specjalistów. [Dokumentacja w Sekretariacie Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach]

sa – rzecznika GG Network, Rafała Szymczaka – prezesa Związku Firm PR oraz dziennikarza Jerzego Szygiela⁵⁶.

Warto odnotować, że wśród studentów Instytutu spotkać można ludzi ambitnych, ludzi z pasją, osoby posiadające nietuzinkowe zainteresowania. Do nich bez wątpienia należy studentka trzeciego roku kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna Katarzyna Pura, właścicielka serwisu Tabletowo.pl i jego redaktor naczelna. Od 31 VIII 2013 r. prowadzi ponadto bloga nowoczesna.eu ([lajfstajlowy miszmasz](http://lajfstajlowy.miszmasz)). Swoją przyszłość zamierza związać z dziennikarstwem internetowym⁵⁷. Jak sama o sobie napisała:

Szalona dziewczyna interesująca się wszystkim, co nowoczesne (komórki, tablety, itp.) i szybkie (samochody), z poczuciem humoru i trochę wariackim podejściem do życia. Uczynna i pełna energii. Maniaczka sportu, gadżetów, gór i średniowiecznych zamków. Urodzona i wychowana w mieście „Szczyrków”. Była szczypiornistka KSS Kielce. Obecnie studentka UJK w Kielcach na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna⁵⁸.

I właśnie Katarzyna Pura, z myślą o swoich koleżankach i kolegach z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa oraz wszystkich zainteresowanych, przygotowała spotkanie nt. *Mój biznes w Internecie*. Odbyło się ono w siedzibie Instytutu, 25 XI 2013 r.

Studenci kształcący się na kierunku Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo mogą również wybrać jedną z trzech specjalności. Celem specjalności Zarządzanie informacją jest przygotowanie przyszłych bibliotekarzy oraz pracowników ośrodków informacji zorientowanych w „problematyce nowych technologii i ich wykorzystania w działalności informacyjnej”. Duży nacisk kładzie się zwłaszcza: na umiejętności związane z administrowaniem i zarządzaniem siecią komputerową, tworzeniem witryn internetowych, projektowaniem elektronicznych baz danych i ich internetowym udostępnianiem, zapoznaniem z nowoczesnymi programami bibliotecznymi itp. Studenci specjalności Bibliotekoznawstwo – biblioteki szkolne i publiczne, podczas zajęć teoretycznych i praktycznych, przygotowujący się do podjęcia pracy w bibliotekach publicznych, szkolnych, pedagogicznych i naukowych. Szczególną uwagę w ich kształceniu zwraca się na problematykę edukacji czytelniczej i medialnej oraz na metodykę pracy w bibliotekach szkolnych. Pewnym atutem tej specjalności są nadawane jej absolwentom uprawnienia nauczycielskie. Ostatnia ze specjalności, to Biblioteka i nowe media w społeczności lokalnej. Studenci tej zupełnie nowej, ale jakże interesującej specjalności, przygotowujący się do prowadzenia lekcji bibliotecznych oraz zajęć biblioterapeutycznych, gromadzenia, opracowania i przetwarzania różnego typu dokumentów, obsługiwanie programów bibliotecznych, korzystania z tradycyjnych oraz elektronicznych źródeł informacji, obsługiwanie nowoczesnych środków technicznych. Należy dodać, że pomysł na tę specjalność zrodził się podczas dwuletniego projektu pt. „Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych”. Swymi początkami projekt sięga 2009 r., a jego celem stało się włączenie „uczelni wyższych kształcących w zakresie informacji naukowej i bibliotekoznawstwa do

⁵⁶ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Ogólnopolski Tydzień *Kariery* 2012, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=209%3Aogolnopolski-tydzie-kariery-2012&Itemid=114 (dostęp: 30 XI 2013)

⁵⁷ Tabletowo.pl... o tabletach to i owo, <http://www.tabletowo.pl/redakcja/> (dostęp: 30 XI 2013); [Nowoczesna.eu](http://nowoczesna.eu) – [lajfstajlowy miszmasz](http://lajfstajlowy.miszmasz), <http://www.nowoczesna.eu/> (dostęp: 30 XI 2013)

⁵⁸ Tabletowo.pl... o tabletach to i owo, <http://www.tabletowo.pl/redakcja/> (dostęp: 30 XI 2013)

Programu Rozwoju Bibliotek⁵⁹. Do współpracy zaproszonych zostało dziewięć ośrodków uniwersyteckich, w tym również Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa kieleckiej uczelni. Uczestniczące w projekcie dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk i dr Maria Siuda podkreśliły, że to właśnie udział w nim zaowocował powstaniem specjalności Biblioteka i nowe media w społeczności lokalnej⁵⁹.

Pewnym zainteresowaniem cieszą się również trzyletnie studia podyplomowe w zakresie Informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, prowadzone przez Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Studia te posiadają charakter studiów kwalifikacyjnych i adresowane są do absolwentów wszystkich kierunków studiów, pracujących w bibliotekach. Ich program obejmuje m.in. takie przedmioty jak: historia książki oraz innych mediów, czytelnictwo, edytorstwo, bibliografia, informacja naukowa oraz metodyka pracy z czytelnikami bibliotek różnych typów. Studenci nabywają również praktyczne umiejętności korzystania z bibliotecznych programów komputerowych, jak również elektronicznych źródeł informacji⁶⁰. Kierownikiem studiów jest dr hab. prof. UJK Jolanta Dzielnikowska.

Jeszcze do niedawna studenci mieli możliwość uzupełniać i podnosić kwalifikacje na dwuletnich studiach podyplomowych Broker informacji. Kierownikiem studiów był dr Adam Jachimczyk. Studia adresowane były do absolwentów różnych kierunków studiów, „zainteresowanych problematyką efektywnego wyszukiwania informacji”. Dodatkową zaletą studiów była specjalna platforma elearningowa „pozwalająca na przeprowadzanie konsultacji online z wykładowcami” oraz na „wymianę opinii między słuchaczami na forum i czacie”. Po ukończeniu studiów absolwent był w stanie kierować własną firmą infobrokerską, bądź podjąć z taką firmą współpracę. Mógł również podjąć pracę w instytucjach zajmujących się gromadzeniem i przetwarzaniem informacji⁶¹. Broker informacji, to profesja w Polsce wciąż mało znana, ale niezwykle przydatna, bowiem:

Rozwój Internetu sprawił, że dostęp do informacji stał się łatwiejszy, ale jej odszukanie, w powodzi wartościowych i bezwartościowych danych, mimo coraz bardziej wyrafinowanych narzędzi wyszukiwawczych, wielu użytkownikom przychodzi z trudem. Nie radzą sobie oni nie tylko z wyszukiwaniem, ale i selekcją nagromadzonych danych. Wtedy z pomocą może przyjść broker informacji, który odpłatnie zajmuje się wyszukiwaniem informacji na określony temat. Ponadto znalezioną informację dostarcza klientowi przetworzoną w sposób zgodny z jego oczekiwaniami. Często broker informacji jest specjalistą, np.

⁵⁹ Maria Siuda: Konferencja zamykająca dwuletni projekt „Aktualizacja kształcenia akademickiego bibliotekarzy pracujących w małych bibliotekach gminnych”. *Rocz. Bibliol.-Prasozn.* 2012 T. 15, z. 1 s. 209, 211; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. Opis kierunku, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=144&Itemid=122 (dostęp: 31 X 2013)

⁶⁰ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Studia podyplomowe. Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. Rekrutacja, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=107&Itemid=58 (dostęp: 10 XI 2013)

⁶¹ Broker informacji, infobroker, studia podyplomowe – Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego, <http://www.ujk.edu.pl/infobroker/> (dostęp: 10 XI 2013); broker informacji. Sylwetka absolwenta, http://www.ujk.edu.pl/infobroker/index_pliki/sylwetka.htm (dostęp: 10 XI 2013); broker informacji. Studuj online!, http://www.ujk.edu.pl/infobroker/index_pliki/online.htm (dostęp: 10 XI 2013)

Studenci podczas zajęć z Biblioterapii

Źródło: własne

z zakresu medycyny, biznesu, finansów, prawa, który zna dostępne źródła informacji w danej dziedzinie, stosowaną w niej terminologię oraz potrafi zastosować odpowiednią do problemu strategię wyszukiwania informacji⁶².

Dlatego należy żywić nadzieję, że w niedalekiej przyszłości podyplomowe studia infobrokerskie zostaną wznowione, gdyż w roku akademickim 2013/2014 zostały czasowo zawieszono, z uwagi na zbyt małą liczbę osób, chcących podjąć edukację.

W Instytucie planuje się również zorganizowanie studiów podyplomowych z zakresu medioznawstwa⁶³, dziennikarstwa⁶⁴ oraz czytelnictwa z elementami biblioterapii⁶⁵. Na kwiecień 2014 r. planowane jest również rozpoczęcie (mającego trwać dwa miesiące), kursu dokształcającego w zakresie *Kreatywnego wykorzystania książki*. Celem kursu będzie poszerzenie kompetencji z zakresu czytelnictwa, biblioterapii, twórczej interpretacji tekstu literackiego oraz poprawnego posługiwania się emisją głosu, a jego uczestnicy nie muszą posiadać dyplomu ukończenia studiów wyższych. Kurs prowadzony będzie we współpracy z Instytutem Edukacji Szkolnej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Kierownikami kursu będą dr Izabela Krasieńska z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa oraz dr Katarzyna Rogozińska z Instytutu Edukacji Szkolnej⁶⁶.

⁶² Broker informacji, http://www.ujk.edu.pl/infobroker/index_pliki/infobroker.htm (dostęp: 10 XI 2013)

⁶³ Menedżer mediów i reklamy – kierownik studiów dr Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek

⁶⁴ Dziennikarstwo – kierownik studiów dr hab. Renata Piasecka-Strzelec

⁶⁵ Nazwa robocza – program studiów w przygotowaniu

⁶⁶ Wniosek o wyrażenie zgody na uruchomienie kursu dokształcającego *Kreatywne wykorzystanie książki* [Dokumentacja kursu w posiadaniu autorki artykułu]

Współpraca naukowa

W ciągu swego istnienia Instytut nawiązał, utrzymywał i nadal utrzymuje ożywione kontakty z podobnymi jednostkami naukowo-dydaktycznymi w kraju. Można wspomnieć o bliskich kontaktach z Instytutem Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo-Technicznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie (obecnie Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej). Dyrektor tegoż Instytutu, prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki, służył radą i pomocą nie tylko w sprawach dydaktycznych i naukowych, ale także przy tworzeniu Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej w Kielcach. Działalność naukową wspierała ponadto Pracownia Historii Czasopiśmiennictwa Polskiego XIX i XX w. Polskiej Akademii Nauk, kierowana przez prof. dr hab. Jerzego Myślińskiego oraz Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. Dzięki opiece naukowej profesorów Jerzego Jarowieckiego, Jerzego Myślińskiego oraz Andrzeja Notkowskiego, powstać mogło kilka doktoratów i habilitacji obecnych pracowników Instytutu, na przykład prace doktorskie: Jolanty Dzieniakowskiej⁶⁷, Barbary Leny Gierszewskiej⁶⁸, czy Jolanty Chwastyk-Kowalczyk⁶⁹. Instytut nawiązał współpracę również: z Instytutem Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego (prof. dr hab. Maria Stolzman i prof. dr hab. Jacek Wojciechowski), Biblioteką Jagiellońską (prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk), Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutem Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego, Instytutem Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Katedrą Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego, Katedrą Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Instytutem Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego, Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Ośrodkiem Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, krakowskim oddziałem Komisji Prasoznawczej Polskiej Akademii Nauk, Instytutem Nauk Politycznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, z Polskim Towarzystwem Komunikacji Społecznej, ze Stowarzyszeniem Naukowym „Polska w Świecie” z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim, Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich i wieloma innymi. Z instytucji zagranicznych warto wspomnieć o Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie z siedzibą w Londynie, Polskim Towarzystwie Naukowym na Obczyźnie z siedzibą w Londynie, Instytutem i Muzeum gen. Sikorskiego w Londynie, Queen

⁶⁷ Prasa radomska w dwudziestoleciu międzywojennym (1994 r.) – opiekun: prof. dr hab. Andrzej Notkowski. Nauka Polska, <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&lang=pl&objectId=83728> (dostęp: 10 XI 2013)

⁶⁸ Prasa filmowa w Polsce w latach 1913-1939 (1994 r.) – opiekun: prof. dr hab. Andrzej Notkowski. Nauka Polska, <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&lang=pl&objectId=85681> (dostęp: 10 XI 2013)

⁶⁹ Problemy kultury i literatury na łamach *Bluszczu* w latach 1918-1939 (2000 r.) – opiekun: prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki. Nauka Polska, <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/praceBadawcze?rtype=opis&lang=pl&objectId=14410> (dostęp: 10 XI 2013)

Margaret University Edinburgh (department: Media, Communication & Performing Arts)⁷⁰.

Owocna okazała się zwłaszcza współpraca dwóch pracowników Instytutu (prof. J. Chwastyk-Kowalczyk i prof. S.J. Pastuszki) z Instytutem i Muzeum gen. Sikorskiego w Londynie. Dzięki tej współpracy mogły ukazać się drukiem dwie publikacje zwarte: J. Chwastyk-Kowalczyk, *Londyński „Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza” 1944-1989. Gazeta codzienna jako środek przekazu komunikatów kulturowych* (Kielce 2008) oraz S. Pastuszki, *Życie kulturalne w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie w czasie II wojny światowej* (Kielce–Warszawa 2009). Natomiast, efektem współpracy z Ośrodkiem Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego są z kolei liczne artykuły pracowników naukowych Instytutu opublikowane w „Zeszytach Prasoznawczych”⁷¹, a z krakowskim oddziałem Komisji Prasoznawczej Polskiej Akademii Nauk w „Roczniku”⁷² Historii Prasy Polskiej⁷³.

Za udaną należy też uznać współpracę Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z Instytutem Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego. Współpraca zaowocowała doktoratami obronionymi przez pracowników naukowych Instytutu na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Zaliczyć do nich można doktorat Olgi Dąbrowskiej-Cendrowskiej zatytułowany *Niemieckie koncerty prasowe w Polsce w latach 1989-2006. Działalność wydawnicza – upowszechnianie treści – oddziaływanie na czytelników*, obroniony 10 XII 2008 r. Jej promotorem był prof. dr hab. Tomasz Mielczarek. Podobnie rzecz się ma z doktoratem Jolanty Dzierżyńskiej-Mielczarek obronionym w 2009 r., którego tytuł brzmiał *Polskie media lokalne w latach 1989-2007. Studium na przykładzie Częstochowy*. Promotorem pracy był prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński – pracownik naukowy Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Natomiast dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk była promotorem pracy doktorskiej Anity Uchańskiej, zatytułowanej *Transformacja współczesnych przedsiębiorstw prasowych. Studium prasoznawczo-ekonomiczne na przykładzie koncernu Axel*

⁷⁰ Zygmunt Małecki, Mieczysław B. Markowski: Wydział Humanistyczny..., s. 49; Informator..., s. 301; Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: Przegląd badań naukowych pracowników Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach za lata 2007-2010. W: Studia z dziejów książki i prasy. Przegląd badań za lata 2007-2010: praca zbiorowa / pod red. Zdzisława Kropidłowskiego, Dariusza Spychały i Katarzyny Wodniak. Bydgoszcz 2010 s. 183; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Sprawozdanie z działalności naukowej jednostki w roku 2012 s. 32-33. [Dokumentacja w Sekretariacie Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach]

⁷¹ W *Zeszytach Prasoznawczych* stosowne teksty opublikowali: prof. dr hab. Tomasz Mielczarek, dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk oraz dr Olga Dąbrowska-Cendrowska, dr Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek, dr Jolanta Kępa-Mętrak

⁷² Na łamach *Rocznika Historii Prasy Polskiej* w ostatnich latach (2008-2013) publikowali: prof. dr hab. Tomasz Mielczarek, dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk oraz dr hab. prof. UJK Ewa Danowska.

⁷³ Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: Przegląd badań..., s. 181, 183

Springer. Jej obrona odbyła się w roku 2011⁷⁴. Wspomniane rozprawy doktorskie, obronione na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego, oraz liczne publikacje na łamach „Studiów Medioznawczych”, kwartalnika naukowego wydawanego przez Instytut Dziennikarstwa UW, świadczą o wysokiej jakości pracy badacza Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa.

Prace badawcze dwóch pracownic Instytutu, dr hab. prof. UJK Jolanty Chwastyk-Kowalczyk oraz współautorska dr Izabeli Krasińskiej, zwieńczone publikacjami książkowymi wydanymi przez uczelniane wydawnictwo, nominowane były też do Nagrody Naukowej Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich im. Adama Łysakowskiego w kategorii prace o charakterze teoretycznym, metodologicznym, źródłowym (prof. J. Chwastyk-Kowalczyk 2011 r.), a w kategorii prace o charakterze dokumentacyjno-informacyjnym (mgr E. Brylska-Szmidt, dr I. Krasińska 2008 r.)⁷⁵. Już sam fakt nominacji do tej prestiżowej dla polskiego środowiska bibliologicznego nagrody, stanowi wyróżnienie dla Auterek, świadczące o jakości ich prac badawczych. Ponadto w 2009 r. nominowana do Nagrody Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie w Londynie była książka prof. J. Chwastyk-Kowalczyk pt. *Londyński „Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza” 1944-1989. Gazeta codzienna jako środek przekazu komunikatów kulturowych* (Kielce 2009 Wydawnictwo Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego)⁷⁶. W tym samym roku książka ta zgłoszona była przez władze Uniwersytetu do Historycznej Nagrody im. Oskara Haleckiego.

Instytut prowadził i nadal prowadzi również ożywioną współpracę z lokalnymi instytucjami i placówkami. Warto wspomnieć chociażby o prowadzonych w budynku Instytutu przy ulicy Leśnej 16 B aukcjach antykwarycznych, organizowanych przez Antykwariat Naukowy Andrzeja Metzgera. Odbywające się raz w roku aukcje gromadziły ludzi nauki, kultury, sztuki, bibliotekarzy, księgarzy, bibliofilów oraz studentów:

Dla obserwujących przebieg aukcji studentów była to niepowtarzalna okazja obejrzenia wystawionych do sprzedaży druków i zapoznania się z działalnością antykwaryczną. [...] Dla niektórych była to zapewne jedyna okazja, by wziąć do ręki starodruk i bez pośpiechu móc poznawać jego zdobnictwo, oprawę. Liczne było także grono studentów przysłuchujących się licytacji. W ten sposób aukcja zyskała walor edu-

⁷⁴ Tamże, s. 183; Uchwała nr 64 Rady Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych z dnia 20 kwietnia 2011 r. w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczenia opiekuna naukowego rozprawy doktorskiej mgr Anity Uchańskiej, <http://www.wdinp.uw.edu.pl/zasoby/pliki/dziekamat/uchwaly/uchwaly%20kwiecie%C5%84%202011.pdf> (dostęp: 29 XI 2013); Nauka Polska, <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/ludzieNauki?rtype=opis&objectId=216070&lang=pl> (dostęp: 29 XI 2013); tamże, <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/ludzieNauki?rtype=opis&objectId=220536&lang=pl> (dostęp: 29 XI 2013); tamże, <http://nauka-polska.pl/dhtml/raporty/ludzieNauki?rtype=opis&objectId=241313&lang=pl> (dostęp: 29 XI 2013)

⁷⁵ Chodzi tu o następujące publikacje: Biblioteka i czytelnia Sklepu Ubogich w Radomiu w latach 1848-1871, oprac. Edyta Brylska-Szmidt, Izabela Krasińska. Kielce 2008 oraz Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, Katyń, dipisi, PKPR na łamach polskich czasopism uchodźczych. Kielce 2011. SBP. Ogólnopolski Portal Bibliotekarski. Nagroda Naukowa SBP im. A. Łysakowskiego za rok 2011, <http://www.sbp.pl/artyku-l/?cid=5079> (dostęp: 30 XI 2013); Pismo z 20.05.2009 r. od Przewodniczącej Komisji Nagrody Naukowej SBP im. Adama Łysakowskiego dr hab. prof. UW. Jadwigi Sadowskiej do dr Izabeli Krasińskiej [w posiadaniu autorki artykułu]

⁷⁶ Komunikat o nagrodach Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie. *Pamiętnik Literacki* [Londyn] 2009 nr 38 s. 155-156

kacyjny. Warto wspomnieć, że wśród osób pomagających rokrocznie w przygotowaniu aukcji jest grupa dawnych studentów⁷⁷, którzy mieli zajęcia ze specjalności księgarsko-antykwarycznej, prowadzonej przez Andrzeja Metzgera. Są to osoby zarażone bakcylem bibliofilstwa⁷⁸.

Niestety, wraz ze śmiercią Andrzeja Metzgera w 2008 roku⁷⁹ organizowane w Instytucie aukcje antykwaryczne przestały się odbywać, choć bez wątpienia stanowiły doskonałą reklamę dla tej jednostki. W kieleckich mediach pojawiały się bowiem informacje, że aukcje te odbywały się w budynku Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa.

Działalność naukowo-badawcza pracowników, absolwentów i studentów

Pracownicy Instytutu zapraszani są do pisania recenzji wydawniczych publikacji naukowych, sporządzania recenzji rozpraw doktorskich, dorobku ubiegających się o stopień doktora habilitowanego, recenzji grantów. Przykładowo w 2012 r. dr hab. prof. UJK Ewa Danowska recenzowała dorobek naukowy oraz pracę habilitacyjną dr. Janusza Kosteckiego pt. *Trudny proces przenikania. Carska cenzura zagraniczna wobec importu publikacji w języku polskim w latach 1865-1904* (Warszawa 2011). Przewód habilitacyjny przeprowadzony został na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Natomiast prof. dr hab. Tomasz Mielczarek był recenzentem dorobku naukowego oraz pracy habilitacyjnej dr. Wojciecha Furmana pt. *Dominacja czy porozumienie? Związki pomiędzy dziennikarstwem a public relations* (Rzeszów 2009). Kolokwium odbyło się 14 II 2012 r. na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Do stycznia 2014 r. dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk ma czas na napisanie recenzji publikacji habilitacyjnej dr. Magdaleny Przybysz-Stawskiej pt. *Książka na lamach wybranych czasopism w Polsce u progu XXI wieku* (Łódź 2013) oraz podsumowania i oceny jej osiągnięć naukowych. Kolokwium odbędzie się na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego. Profesor E. Danowska była też recenzentem (2012) grantu *Katalogi testamentów mieszkańców miast z terenów Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego do 1795 r.*, kierowanego przez prof. dr hab. Urszulę Augustyniak z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego⁸⁰.

Kadra naukowa Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa podejmowała i nadal podejmuje różnorodną tematykę badawczą, związaną głównie z własnymi zainteresowaniami, wykształceniem oraz potrzebami jednostki. Przykładowo, w roku 1988, badania naukowe własne pracowników ówczesnego Zakładu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, oscylowały wokół następujących zagadnień:

- Dzieje książki i bibliotek w Polsce i na Kielecczyźnie w XIX-XX wieku (dr Kazimierz Warda, mgr Barbara Dąbrowska, mgr Grażyna Gulińska);
- Kultura książki w XIX wieku na Kielecczyźnie (dr Kazimierz Warda);
- Kultura książki w okresie PRL (dr Ewa Kubicka);
- Zagadnienia wydawnicze w ujęciu historycznym i współczesnym (dr Danuta Adamczyk, dr Danuta Hombek, dr Czesław Erber);

⁷⁷ Do osób tych zaliczyć można również jedną z pracownic Instytutu dr Monikę Olczak-Kardas

⁷⁸ Marek Jarco, Ewa Pawelec: Dawnej książki czar. *Głos Akademicki* 2002 nr 32 s. 10

⁷⁹ Szerzej o Andrzeju Metzgerze pisze, Barbara Szornel-Dąbrowska: Mgr Andrzej Metzger (1952-2008). *Rocz. Bibliol.-Prasozn.* 2009 T. 12 s. 227-228

⁸⁰ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Sprawozdanie..., s. 30

- Historia kultury w okresie średniowiecza i XIX-XX wieku (doc. dr hab. Adam Massalski, dr Marta Meducka, mgr Danuta Wójcik)⁸¹.

Jak można dowiedzieć się ze sprawozdania z działalności naukowej Instytutu za rok 1991: „Tematyka badawcza wynika[ła] [wówczas – I.K.] z profesjonalnych zainteresowań pracowników poszczególnych Zakładów oraz profilu i struktury nauk, które są przedmiotem studiów [...]”⁸².

W latach 2007-2009 pracownicy Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa w swoich badaniach koncentrowali się głównie na bibliologii oraz prasoznawstwie i medioznawstwie, i to zarówno w ujęciu historycznym, jak i współczesnym. Badania z zakresu bibliologii prowadzili wówczas:

- dr hab. prof. UJK Danuta Adamczyk – Opracowanie korespondencji między autorami a spółką nakładową „Książka” w latach 1904-1914;
- prof. dr hab. Oskar Stanisław Czarnik – Działalność wydawnicza na szlaku Armii Polskiej na Wschodzie 2. Korpusu w czasie II wojny światowej;
- dr hab. prof. UJK Ewa Danowska – Józef Weysenhoff (1860-1932);
- prof. dr hab. Danuta Hombek – Książka polska w ogłoszeniach prasowych XVIII wieku. Źródła. T. 6, Czasopisma i efemeryczne gazety warszawskie;
- dr hab. prof. UJK Wojciech Kęder – Dzieje Polski pod panowaniem Augusta II;
- dr hab. prof. UJK Stanisław Adam Kondek – Obieg książek w Polsce w latach 1955-1964;
- dr Barbara Dąbrowska – Poczet bibliofilów polskich XX wieku;
- dr Jolanta Dzieniakowska – Biblioteki pedagogiczne w Polsce w dwudziestoleciu międzywojennym;
- dr Adam Jachimczyk – Biblioteki cyfrowe w społeczeństwie informacyjnym;
- dr Izabela Krasieńska – Książka rosyjska w Królestwie Polskim w II połowie XIX i początkach XX wieku;
- dr Aleksandra Lubczyńska – Działalność wydawnicza ruchu narodowego w Galicji na przełomie XIX i XX w.;
- dr Monika Olczak-Kardas – Ruch wydawniczy, księgarski i antykwaryczny w Polsce w latach 1918-1939.

Badania medioznawcze podejmowali zaś:

- dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk – Uchodźcza prasa społeczno-kulturalna w Wielkiej Brytanii w latach 1940-2000;
- dr hab. prof. UJK Barbara Lena Gierszewska – Życie filmowe w Polsce do roku 1939 przez pryzmat czasopiśmiennictwa filmowego;
- prof. dr hab. Tomasz Mielczarek – Środki komunikowania masowego w Polsce XX i XXI wieku;
- dr hab. prof. UJK Stefan Józef Pastuszka – Życie kulturalne w Polskich Siłach Zbrojnych w czasie II wojny światowej;
- dr Tomasz Chrzęstek – Współczesne polskie czasopisma społeczno-kulturalne;
- ks. dr Andrzej Kaleta – Działalność społeczna i religijna Kościoła na łamach prasy katolickiej w latach 1918-1939;

⁸¹ AUJK, Sprawozdanie za rok 1988 z działalności naukowo-badawczej prowadzonej w Zakładzie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, sygn. 1583/47, s. 1

⁸² Tamże: Sprawozdanie z działalności naukowej pracowników Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej przy WSP w Kielcach, za rok 1991, sygn. 1583/90, s. 1

- dr Jolanta Kępa-Mętrak – Współczesne media lokalne;
- dr Judyta Ewa Perczak – Polska reklama socjalistyczna 1945-1989;
- dr Renata Piasecka-Strzelec – Rola agencji informacyjnych w systemie prasowym PRL;
- dr Maria Siuda – Czasopisma pedagogiczne i metodyczne w Polsce w latach 1945-1989⁸³.

Jak już wspomniano, 1 X 2010 r., uruchomiony został nowy kierunek studiów – Dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Pracownicy Instytutu musieli uwzględnić ten fakt w prowadzonych przez siebie badaniach naukowych. Analiza sprawozdań indywidualnych z działalności naukowej za 2012 r. dowodzi, że pracownicy Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa prowadzą obecnie badania z zakresu bibliologii oraz medioznawstwa (prasy, radia, telewizji, mediów internetowych). Znajduje to odzwierciedlenie w następujących projektach badawczych:

Bibliologia

- dr hab. Ewa Danowska – Józef Weysenhoff (1864-1932) jako bibliofil i kolekcjoner. Nieznane oblicze pisarza;
- dr hab. prof. UJK Jolanta Dzieńkowska – Kultura książki w Polsce w XX i XXI wieku;
- prof. dr hab. Danuta Hombek – Książka polska w ogłoszeniach prasowych XVIII wieku. Źródła. T. 6, Czasopisma i efemeryczne gazety warszawskie;
- dr Aleksandra Lubczyńska – Działalność wydawnicza ruchu narodowego w Galicji na przełomie XIX i XX w.;
- dr Monika Olczak-Kardas – Ruch wydawniczo-księgarski w II Rzeczypospolitej;
- dr Jacek Rodzeń – *Na tropie widma. Geneza i ewolucja spektroskopu optycznego w latach 1810-1860*

Medioznawstwo

- dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk – Czasopisma uchodźcze, żołnierskie, cywilne, społeczno-kulturalne i społeczno-artystyczne w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych w okresie II wojny światowej, podczas jej trwania i po jej zakończeniu do czasów współczesnych;
- prof. dr hab. Tomasz Mielczarek – Funkcjonowanie polskiego systemu komunikowania masowego, postrzeganego przede wszystkim poprzez prymat prasy, nowych mediów, telewizji oraz wykonywania zawodu dziennikarskiego;
- dr hab. Renata Piasecka-Strzelec – *Polskie agencje prasowe w latach 1944-1972. Upowszechnianie i reglamentacja informacji, działalność propagandowa*;
- dr Tomasz Chrzęstek – Technologiczne aspekty konwergencji mediów;
- dr Olga Dąbrowska-Cendrowska – Edutainment – czyli poranne telewizyjne programy poradnikowo-rozrywkowe w komercyjnych i publicznych stacjach telewizyjnych w XXI w. Analiza na podstawie programów: „Pytanie na Śniadanie” i „Dzień Dobry TVN”. Konwergencja treści;
- dr Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek – Rynek mediów w Polsce;
- dr Adam Górski – Prawo prasowe, prawo mediów, prawo własności intelektualnej;
- dr Adam Jachimczyk – Informacja online; Polityka informacyjna państwa a kształtowanie się jego elektronicznych zasobów informacyjnych po 1989 roku. Wizje, idee, wdrożenia;
- ks. dr Andrzej Kaleta – Funkcje społeczna i religijna Kościoła katolickiego na łamach prasy w latach 1918-1939;
- dr Jolanta Kępa-Mętrak – Współczesna prasa lokalna w Polsce i jej rola w procesie komunikacji społecznej (uwarunkowania, funkcje, możliwości oddziaływania);

⁸³ Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: Przegląd badań..., s. 178-179

- dr Izabela Krasieńska – Polska prasa abstynencka w latach 1843-1914;
- dr Judyta Ewa Perczak – Reklama w Telewizji Polskiej w latach 1955-1989; Polska prasa wiedzy tajemnej. Oferta wydawnicza – kontent – audytorium;
- dr Maria Siuda – Czasopiśmiennictwo pedagogiczne w Polsce w latach 1944-1989⁸⁴.

Wyniki prowadzonych badań znajdują odzwierciedlenie w licznych naukowych publikacjach zwartych⁸⁵. Pracownicy Instytutu prezentują swój dorobek badawczy uczestnicząc też w wielu konferencjach naukowych o zasięgu krajowym, międzynarodowym i zagranicznym. Popularnością cieszy się cyklicznie organizowana przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie konferencja międzynarodowa „Kraków – Lwów: książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku”. Podczas ostatniej XI konferencji, odbywającej się w Krakowie w dniach 15-16 XI 2011 roku, referaty wygłosili następujący pracownicy Instytutu: dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, dr hab. prof. UJK Ewa Danowska, dr hab. prof. UJK Jolanta Dzieniakowska, dr hab. prof. UJK Barbara Lena Gierszewska, dr Aleksandra Lubczyńska oraz ks. dr Andrzej Kaleta⁸⁶.

Pracownicy naukowcy Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, chętnie uczestniczą też w cyklicznie odbywającej się ogólnopolskiej konferencji naukowej „Z dziejów książki i prasy. Przegląd badań”. Jej organizatorem jest Katedra Informacji Naukowej i Bibliologii oraz Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. W konferencjach tych, odbytych w 2010 i 2013 r., czynnie uczestniczyły: dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, dr hab. prof. UJK Ewa Danowska, dr hab. prof. UJK Jolanta Dzieniakowska, dr Izabela Krasieńska oraz dr Monika Olczak-Kardas⁸⁷.

Stałym zainteresowaniem cieszy się też cyklicznie organizowana przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, ogólnopolska konferencja naukowa „Niewygodne dla władzy. Ograniczanie wolności słowa na ziemiach polskich od wieku XIX do czasów współczesnych”. W trzeciej tego typu konferencji, odbywającej się w dniach 8-9 listopada 2012 r., czynny udział wzięło czterech pracowników Instytutu: dr hab. prof. UJK

⁸⁴ Opracowano na podstawie Sprawozdań indywidualnych z działalności naukowej w roku 2012. [Dokumentacja w Sekretariacie Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach]

⁸⁵ Publikacje zwarte: autorskie, współautorskie, redakcyjne, opracowania i edycje źródeł, pracowników aktualnie zatrudnionych w Instytucie zob.: *Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Publikacje pracowników*, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&id=160&Itemid=134 (dostęp: 13 XI 2013)

⁸⁶ Szerzej zob., Aleksandra Lubczyńska: XI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kraków – Lwów. Książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku”, Kraków 15-16 listopada 2011 roku. *Rocz. Bibliol.-Prasozn.* 2012 T. 15 z. 1 s. 213-221

⁸⁷ Szerzej: Izabela Krasieńska: Ogólnopolska konferencja naukowa „Z dziejów książki i prasy. Przegląd badań za lata 2007-2010”, Bydgoszcz 12 maja 2010 roku. *Rocz. Bibliol. Prasozn.* 2011 T. 14 s. 239-242; Dariusz Spychała: Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Z dziejów książki i prasy. Przegląd badań za lata 2010-2013, Lubostron 22-23 IV 2013 roku, http://www.ukw.edu.pl/jednostka/katedra_informacji_naukowej/dzialalnosc_bibliotekoznawstwo/16397 (dostęp: 13 XI 2013)

Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, dr Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek, ks. dr Andrzej Kaleta oraz dr Adam Jachimczyk⁸⁸.

Wśród pracowników Zakładu Medioznawstwa oraz Zakładu Dziennikarstwa, popularnością cieszą się też konferencje organizowane przez Instytut Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, czy Instytut Wschodni Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Oczywiście, tego typu przykładów można podać wiele, nie stanowi to jednak przedmiotu głównego tego artykułu.

Należy jednak odnotować jeszcze, że pracownicy dwóch wspomnianych powyżej zakładów uczestniczą też w Kongresie Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. Dotychczas odbyły się trzy tego typu spotkania. Pierwsze pod hasłem „Kreowanie komunikowania – zawartość kontrola krytyka” miało miejsce we Wrocławiu w dniach 15-17 IX 2008 roku. Uczestników drugiego Kongresu gościł w dniach 15-17 IX 2010 roku Lublin. Hasłem spotkania była „Autonomia nauki o komunikowaniu”. Trzeci Kongres pt. „Mediatyzacja życia, kultury, polityki” miał miejsce w Krakowie w dniach 26-28 września 2013 r. Z Instytutu w kongresach tych uczestniczyły: dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, dr Olga Dąbrowska-Cendrowska, dr Jolanta Kępa-Mętrak oraz dr Judyta Ewa Perczak⁸⁹.

Ponadto dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk w miarę regularnie uczestniczy też w konferencjach organizowanych przez Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie (PUNO). Uczestniczyła na przykład w Konferencji Kwietniowej PUNO 2012, której tematem przewodnim było „Szkolnictwo polskie w Wielkiej Brytanii i Republice Irlandii w latach 1939-2011”. Profesor Chwastyk-Kowalczyk była też uczestnikiem Konferencji Kwietniowej PUNO 2013 zatytułowanej „Szkolnictwo polskie w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej”⁹⁰.

Organizatorem konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym oraz krajowym jest również Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa UJK. W dniu 17 maja 2000 r. Instytut wraz z Kieleckim Towarzystwem Naukowym, zorganizował konferencję „Stan dzisiejszy i przyszłość kieleckich bibliotek”. Odbywająca się w auli Instytutu przy ulicy Leśnej 16 B debata, dotyczyła bibliotek naukowych, pedagogicznych, szkolnych oraz publicznych. Zgromadziła przedstawicieli kieleckiego środowiska bibliotekarskiego oraz studentów Instytutu. W konfe-

⁸⁸ Program III Ogólnopolskiej konferencji naukowej „Niewygodne dla władzy. Ograniczanie wolności słowa na ziemiach polskich od wieku XIX do czasów współczesnych”, <http://www.inibi.umk.pl/wladza/program2010.pdf> (dostęp: 23 XI 2013)

⁸⁹ I Kongres Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, <http://www.newspoint.pl/i-kongres-polskiego-towarzystwa-komunikacji-spolecznej/> (dostęp: 2 XII 2013); Sprawozdanie z II Kongresu Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej „Autonomia nauki o komunikowaniu”, Lublin, 15-17 września 2010 roku, <http://pl.scribd.com/doc/120961027/Sprawozdanie-z-II-Kongresu-Polskiego-Towarzystwa-Komunikacji-Spo%C5%82ecznej-%E2%80%9EAutonomia-nauki-o-komunikowaniu%E2%80%9DLublin-15%E2%80%9317-wrze%C5%9Bnia-2010-roku>; III Kongres Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, http://www.ptks.pl/index1.php?id=konf_kongres2013_zapr_p&lang=pl (dostęp 2 XII 2013); Informacje uzyskane od dr Jolanty Kępy-Mętrak

⁹⁰ [Polski Uniwersytet na Obczyźnie. Program Konferencji Kwietniowej PUNO 2012], http://www.puno.edu.pl/mediaroom/Kwietniowa_2012-Program.pdf (dostęp: 3 XII 2013); Polski Uniwersytet na Obczyźnie. Program Konferencji Kwietniowej PUNO 2013, http://www.puno.edu.pl/mediaroom/Kwietniowa_2013_Program.pdf (dostęp: 3 XII 2013)

rencji czynny udział wzięło dwóch pracowników Instytutu: dr Grażyna Gulińska, która w swoim wystąpieniu skupiła się na systemie kształcenia przyszłych pracowników bibliotek oraz dr Jolanta Dzieniakowska, która „odniosła się do sprawy komputeryzacji bibliotek szkolnych”⁹¹.

Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Akademii Świętokrzyskiej był obok Kieleckiego Towarzystwa Naukowego oraz Wszechnicy Świętokrzyskiej w Kielcach, organizatorem ogólnopolskiej konferencji naukowej „Informacja w społecznościach lokalnych”. Konferencja odbyła się w dniach 27-28 V 2002 r. Wzięli w niej czynny udział następujący pracownicy Instytutu: dr hab. prof. AŚ Tomasz Mielczarek⁹², dr Jolanta Chwastyk-Kowalczyk⁹³ oraz dr Jolanta Dzieniakowska⁹⁴.

Od 2006 roku odbywa się, ciesząca się dużym zainteresowaniem, a organizowana przez Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa, cykliczna międzynarodowa konferencja naukowa „Książka, biblioteka, informacja – między podziałami a wspólnotą”. Jej pomysłodawczynią jest dr hab. prof. UJK Jolanta Dzieniakowska. W konferencjach z tego cyklu, wzięli, jak do tej pory udział, przedstawiciele świata naukowego z Polski, Ukrainy, Litwy i Republiki Czeskiej. Pierwsza tego typu konferencja odbyła się w dniach 11-12 IV 2006 roku, a jej celem było:

[...] ukazanie zmian w funkcjonowaniu książki i innych mediów oraz instytucji zajmujących się informacją w Polsce i krajach ościennych od drugiej połowy XIX do XXI wieku. Zamierzeniem organizatorów [była – I.K.] także próba określenia, w jakim stopniu książka i biblioteka – postrzegane jako dziedzictwo narodów – mogą współtworzyć kulturę „społeczeństw otwartych” i jaką rolę pełnią w zbliżaniu narodów⁹⁵.

W konferencji tej czynny udział wzięli następujący pracownicy Instytutu: prof. dr hab. Danuta Hombek⁹⁶, dr hab. prof. AŚ Danuta Adamczyk⁹⁷, prof. dr hab. Tomasz Mielczarek⁹⁸, dr hab. prof. AŚ Stefan Józef Pastuszka⁹⁹, dr hab. prof. AŚ Stanisław Adam Kondek¹⁰⁰, prof. dr hab. Oskar Stanisław Czarnik¹⁰¹, dr Jolanta Dzieniakowska¹⁰², dr Barbara Lena Gierszewska¹⁰³,

⁹¹ Ewa Pawelec: Debata nad przyszłością kieleckich bibliotek. *Głos Akademicki* 2000 nr 24 s. 9-11

⁹² Tomasz Mielczarek. Lokalne media elektroniczne

⁹³ Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: *Zdrój*. Miesięcznik społeczno-kulturalny

⁹⁴ Jolanta Dzieniakowska: Pisma uczniowskie jako źródło informacji dla lokalnej społeczności szkolnej.

⁹⁵ Joanna Nastalska: Sprawozdanie z konferencji „Książka, biblioteka, informacja – między podziałami a wspólnotą”, Wólka Milanowska 11-12 kwietnia 2006 r., http://www.bu.kul.pl/sprawozdanie-z-konferencji-naukowej-ksiazka-biblioteka-informacja,art_10820.html (dostęp: 13 XI 2013)

⁹⁶ Danuta Hombek: Obieg literatury zachodnioeuropejskiej w Polsce w XVIII w.

⁹⁷ Danuta Adamczyk: Literatura piękna w wydawnictwach dla ludu na przykładzie lwowskiego wydawnictwa *Macierz Polska* 1882-1914

⁹⁸ Tomasz Mielczarek: Problematyka książki na łamach czasopism PRL

⁹⁹ Stefan Józef Pastuszka: Rola książki w życiu Polskich Sił Zbrojnych w czasie II wojny światowej.

¹⁰⁰ Stanisław Adam Kondek: W poszukiwaniu utraconych czytelników: zmiany w polskiej ofercie wydawniczej w połowie lat pięćdziesiątych

¹⁰¹ Oskar Stanisław Czarnik: Produkcja książek polskich na Zachodzie w poł. lat 90. XX w.

¹⁰² Jolanta Dzieniakowska: Inicjatywy wydawnicze Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w zakresie książek szkolnych w latach 30. Drugiej Rzeczypospolitej

¹⁰³ Barbara Lena Gierszewska: Lwowskie wydawnictwa *Centr Ewropy i Ii*

dr Jolanta Kępa-Mętrak¹⁰⁴, dr Jolanta Chwastyk-Kowalczyk¹⁰⁵, dr Grażyna Gulińska¹⁰⁶ oraz dr Adam Jachimczyk¹⁰⁷. W skład komitetu organizacyjnego konferencji weszli: prof. dr hab. Danuta Hombek – przewodnicząca Rady Naukowej, dr hab. prof. AŚ Danuta Adamczyk, dr hab. prof. AŚ Zofia Sokół, dr hab. prof. AŚ Stanisław Adam Kondek, prof. dr hab. Tomasz Mielczarek, dr hab. prof. AŚ Stefan Józef Pastuszka, dr Jolanta Dzieniakowska – sekretarz naukowy, dr Barbara Lena Gierszewska i dr Grażyna Gulińska.

Kolejna tego typu konferencja odbyła się 11-12 X 2010 r. Jej organizatorzy oczekiwali, że:

[...] sesja umożliwi wymianę doświadczeń oraz pogłębienie refleksji teoretycznych dotyczących nowych obszarów badawczych w bibliologii i komunikowaniu społecznym, a także „wprowadzania” technologii informatycznych do procesu upowszechniania kultury¹⁰⁸.

W skład Rady Programowej konferencji z ramienia Instytutu weszli: dr hab. prof. UJK Danuta Adamczyk, dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, dr hab. prof. UJK Barbara Lena Gierszewska, prof. dr hab. Danuta Hombek – przewodnicząca Rady Programowej, prof. dr hab. Tomasz Mielczarek. Zespół organizacyjny stanowili: mgr inż. Andrzej Bednarz, dr hab. Jolanta Dzieniakowska – koordynator konferencji, dr Adam Jachimczyk, dr Izabela Krasieńska – sekretarz naukowy, dr Aleksandra Lubczyńska oraz dr Monika Olczak-Kardas – sekretarz naukowy¹⁰⁹. Honorowy patronat nad konferencją objęło Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz władze uczelni, miasta i województwa¹¹⁰. W konferencji udział wzięli i referaty wygłosili następujący pracownicy Instytutu: dr hab. prof. UJK Barbara Lena Gierszewska¹¹¹, dr

¹⁰⁴ Jolanta Kępa-Mętrak: Otwarcie „na Europę” czy izolacja? Media regionalne i lokalne jako zwierciadło rzeczywistości

¹⁰⁵ Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: Recepcja książki pt. „Zbrodnia katyńska w świetle dokumentów (Londyn 1948 wydawnictwo *Gryf*)

¹⁰⁶ Grażyna Gulińska: Biblioteki publiczne w Polsce w latach 1945-1955 – od autonomii do centralnie sterowanego obiegu książek (na przykładzie województwa kieleckiego)

¹⁰⁷ Adam Jachimczyk: Księgarnia w Internecie. Nie tylko sklep

¹⁰⁸ Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą, Kielce 11-12 X 2010 r. Zaproszenie, http://www.ujk.edu.pl/ibib/konferencja/archiwum/index_pliki/zaproszenie.htm (dostęp: 13 XI 2013)

¹⁰⁹ Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą, Kielce 11-12 października 2010 r. Rada Programowa, http://www.ujk.edu.pl/ibib/konferencja/archiwum/index_pliki/rada.htm (dostęp: 13 XI 2013); Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą, Kielce 11-12 X 2010 roku. Zespół organizacyjny, http://www.ujk.edu.pl/ibib/konferencja/archiwum/index_pliki/organizator.htm (dostęp: 13 XI 2013)

¹¹⁰ Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą, Kielce 11-12 X 2010 roku Honorowy patronat, http://www.ujk.edu.pl/ibib/konferencja/archiwum/index_pliki/patronat.htm (dostęp: 13 XI 2013)

¹¹¹ Barbara Lena Gierszewska: Świat biblioteki w filmie, filmy w bibliotekach, biblioteki filmów – próba refleksji bibliotekarza – filmoznawcy

hab. Jolanta Dzieńiakowska¹¹², dr hab. prof. UJK Wojciech Kęder¹¹³, dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk¹¹⁴, dr Izabela Krasieńska¹¹⁵, dr Monika Olczak-Kardas¹¹⁶, ks. dr Andrzej Kaleta¹¹⁷, dr Aleksandra Lubczyńska¹¹⁸ oraz dr Maria Siuda¹¹⁹.

Trzecia międzynarodowa konferencja z cyklu „Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą” odbyła się w dniach 23-24 IV 2012 r. i podobnie, jak dwie poprzednie była:

[...] włączeniem się do niezwykle ważnego publicznego dyskursu, dotyczącego przeszłości, teraźniejszości i przyszłości książki, biblioteki, informacji, ich nowych funkcji, zadań i celów. Ludzie nauki i kultury mają prawo i obowiązek rewidowania i redefiniowania roli mediów oraz instytucji tworzących, gromadzących, przetwarzających, upowszechniających i udostępniających informację. Na uwagę zasługują ustalenia, w jakim stopniu kultura „narodów” może współtworzyć kulturę „społeczeństw otwartych”. Łączy się to z owymi tytułowymi „podziałami” i „wspólnotą” – w wymiarze czasowym, terytorialnym, narodowościowym, językowym, ale też w rozumieniu społecznym, kulturowym, technologicznym. Istotne też są refleksje nad miejscem człowieka – twórcy, pośrednika i odbiorcy – w złożonym procesie komunikowania społecznego: lokalnym, regionalnym i globalnym¹²⁰.

Honorowy patronat nad konferencją objęły władze uczelni, miasta i województwa. W skład komitetu organizacyjnego weszli: dr hab. prof. UJK Jolanta Dzieńiakowska – koordynator konferencji, dr Izabela Krasieńska i dr Monika Olczak-Kardas – sekretarze naukowcy oraz mgr Ewa Wilczkowska – sekretarz administracyjny. W skład Rady Programowej z ramienia Instytutu weszli: dr hab. prof. UJK Barbara Lena Gierszewska oraz prof. dr hab. Tomasz Mielczarek¹²¹. W konferencji czynny udział wzięli następujący pracownicy Instytutu Bibliotekoznawstwa

¹¹² Jolanta Dzieńiakowska: Informacja o książce i czasopiśmie w bibliotekach publicznych szkół powszechnych w Drugiej Rzeczypospolitej

¹¹³ Wojciech Kęder: Biblioteka Watykańska (Biblioteca Apostolica Vaticana) w dobie rewolucji informatycznej.

¹¹⁴ Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: Polska literatura zsyłkowa – ogniwem pomiędzy rodakami na uchodźstwie i w kraju

¹¹⁵ Izabela Krasieńska: Biblioteki i księgarnie gospód chrześcijańskich w Królestwie Polskim w latach 1879-1883.

¹¹⁶ Monika Olczak-Kardas: Dokumenty organizacyjne bibliotek wiejskich w dwudziestoleciu międzywojennym (na wybranych przykładach)

¹¹⁷ Andrzej Kaleta: Federacja Bibliotek Kościelnych – FIDES i jej rola we współtworzeniu kultury „społeczeństw otwartych”

¹¹⁸ Aleksandra Lubczyńska: Literatura piękna na łamach kalendarzy dla ludu Kaspra Wojnara

¹¹⁹ Maria Siuda, Strony internetowe bibliotek pedagogicznych jako źródło informacji pedagogicznej

¹²⁰ Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą. Trzecia międzynarodowa konferencja naukowa Kielce, 23-24 kwietnia 2012. Tematyka, http://www.ujk.edu.pl/ibib/konferencja/?page_id=4 (dostęp: 13 XI 2013)

¹²¹ Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą. Trzecia międzynarodowa konferencja naukowa Kielce, 23-24 IV 2012. Organizatorzy, http://www.ujk.edu.pl/ibib/konferencja/?page_id=9 (dostęp: 13 XI 2013); Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą. Trzecia międzynarodowa konferencja naukowa Kielce, 23-24 IV 2012. Rada Programowa, http://www.ujk.edu.pl/ibib/konferencja/?page_id=7 (dostęp: 13 XI 2013)

i Dziennikarstwa: dr hab. prof. UJK Wojciech Kęder¹²², dr hab. prof. UJK Ewa Danowska¹²³, dr hab. prof. UJK Jolanta Dzieniakowska¹²⁴, dr Izabela Krasieńska¹²⁵, dr Aleksandra Lubczyńska¹²⁶, dr Monika Olczak-Kardas¹²⁷ oraz dr Adam Jachimczyk¹²⁸.

Kolejna, czwarta już konferencja z cyklu „Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą” została zaplanowana na 7-8 IV 2014 roku.¹²⁹

Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa zorganizował ponadto jednodniową konferencję naukową (seminarium) „Współczesny polski system medialny. Zjawiska – procesy – kierunki rozwoju”. Odbyła się ona 13 X 2011 r. W składzie komitetu naukowego z ramienia Instytutu znaleźli się: dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk oraz prof. dr hab. Tomasz Mielczarek. Konferencja poświęcona została: „[...] zjawiskom, procesom i kierunkom rozwoju współczesnego systemu medialnego”. Podczas konferencji odbył się panel dyskusyjny zatytułowany: „Oczekiwania redaktorów naczelnych wobec kształcenia dziennikarzy i *media workers*”, zorganizowany przez dr Jolantę Kępe-Mętrak. Wzięli w nim udział redaktorzy naczelni kieleckich mediów¹³⁰. Podsumowujący panel prof. T. Mielczarek, podkreślił że: „[...] dzięki takim inicjatywom, studenci znający środowisko teoretyków dziennikarstwa i komunikacji społecznej mogli poznać oczekiwania i wymagania praktyków, czyli potencjalnych, przyszłych pracodawców”¹³¹.

W konferencji tej udział wzięli i referaty wygłosili następujący pracownicy Instytutu: dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk¹³², dr Renata Piasecka-Strzelec¹³³, dr Olga Dą-

¹²² Wojciech Kęder: Problematyka polska na łamach Gazety Leydeyskiej (*Nouvelles Extraordinaires de Divers Endroits*) w czasach stanisławowskich (lata 60-te XVIII w.).

¹²³ Ewa Danowska: Związki Tadeusza Czackiego z wileńskim wydawcą i księgarzem Józefem Zawadzkiem.

¹²⁴ Jolanta Dzieniakowska: Rola *Ruchu Pedagogicznego* w popularyzowaniu idei nowej szkoły w Drugiej Rzeczypospolitej

¹²⁵ Izabela Krasieńska: Rosyjskie biblioteki publiczne w Królestwie Polskim. Na przykładzie księżnicy w Płocku (1881-1915)

¹²⁶ Aleksandra Lubczyńska: Kieleccyzna na łamach *Wisły* w latach 1887-1905

¹²⁷ Monika Olczak-Kardas: Wydawnictwa poradnikowe – źródłem wiedzy pracowników księgarskich w II Rzeczypospolitej

¹²⁸ Adam Jachimczyk: Cenzura Internetu – metody i motywy kontroli

¹²⁹ Szerzej, Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą. Czwarta międzynarodowa konferencja naukowa Kielce, 7-8 kwietnia 2014 r., <http://www.ujk.edu.pl/ibib/konferencja/> (dostęp: 15 XI 2014)

¹³⁰ Ryszard Filas, Olga Dąbrowska-Cendrowska: Sprawozdania. Współczesny polski system medialny. Zjawiska – procesy – kierunki rozwoju. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce, 13 października 2011. *Zesz. Prasozn.* 2012 nr 1-2 s. 204, 206

¹³¹ Tamże, s. 206

¹³² Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: Czasopiśmiennictwo literacko-artystyczne w Polsce po 1989 roku

¹³³ Renata Piasecka-Strzelec: Kierunki rozwoju agencji informacyjnych w Polsce po 1989 roku

browska-Cendrowska¹³⁴, dr Judyta Ewa Perczak¹³⁵ i dr Jolanta Kępa-Mętrak¹³⁶.

W dniach 21-22 V 2013 r., w Instytucie odbyła się kolejna konferencja naukowa z cyklu „Współczesny polski system medialny”. Tym razem hasłem przewodnim były „Migracje do cyberprzestrzeni”. W składzie komitetu naukowego z Instytutu znaleźli się: prof. dr hab. Tomasz Mielczarek – przewodniczący oraz dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk. Sekretarzem naukowym konferencji była dr Judyta Ewa Perczak. Jednym z podstawowych celów konferencji było, zdaniem organizatorów: „[...] konfrontowane modeli teoretycznych z codzienną praktyką mediów”. Dlatego, mile widziani byli czynni zawodowo ludzie mediów. Konferencję zakończył panel dyskusyjny, zorganizowany, podobnie jak poprzedni, przez dr Jolantę Kępa-Mętrak, zatytułowany: „Obieg informacji w przestrzeni regionalno-lokalnej”¹³⁷. W konferencji tej wzięło czynny udział kilku pracowników Instytutu: dr Adam Jachimczyk¹³⁸, dr Renata Piasecka-Strzelec¹³⁹, dr Tomasz Chrząstek¹⁴⁰, dr Judyta Ewa Perczak¹⁴¹, dr Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek¹⁴², dr Jolanta Kępa-Mętrak¹⁴³ oraz dr Olga Dąbrowska-Cendrowska¹⁴⁴.

Projekty badawcze oraz zamierzenia naukowe pracowników Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa, stanowią przedmiot dyskusji podczas comiesięcznych instytutowych seminariów naukowych. Każdy z pracowników, nie wyłączając pracowników samodzielnych, cyklicznie prezentuje kolejne etapy swoich realizacji naukowych. Na instytutowym forum, każdy z pracowników naukowych, poddawany jest tym samym rzetelnej krytyce merytorycznej. Obecność na spotkaniach jest obowiązkowa, a teksty wystąpień, listy obecności oraz protokoły z tych posiedzeń przechowywane są u zastępcy dyrektora odpowiedzialnego za sprawy naukowe¹⁴⁵. W 2012 r. swoje referaty zaprezentowali¹⁴⁶: dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowal-

¹³⁴ Olga Dąbrowska-Cendrowska, Pogłębiająca się segmentacja polskiego rynku magazynów wysokonakładowych, czyli w stronę sprofilowanego odbiorcy

¹³⁵ Judyta Ewa Perczak: *Wróżka: od magii do „kolorówki”*. Dzieje metamorfozy nietypowego czasopisma dla kobiet

¹³⁶ Jolanta Kępa-Mętrak: Drukowana czy elektroniczna? Prasa lokalna XXI wieku

¹³⁷ [Zaproszenie na konferencję]. Współczesny polski system medialny. Migracje do cyberprzestrzeni, www.ptks.pl/konf_kielce1_zapr.doc (dostęp: 15 XI 2013)

¹³⁸ Adam Jachimczyk: Dziennikarstwo oparte na bazie danych. Casus polskiej prasy online

¹³⁹ Renata Piasecka-Strzelec: Biuletyn prasowy w cyberprzestrzeni. Analiza zjawiska na przykładzie ewolucji agencji informacyjnych w Polsce po 1989 roku

¹⁴⁰ Tomasz Chrząstek: Twitter jako kanał komunikacji politycznej na przykładzie wykorzystania serwisu przez polskich parlamentarzystów

¹⁴¹ Judyta Ewa Perczak: www.hokuspokus.pl. Polskie portale ezoteryczne: próba klasyfikacji i charakterystyki

¹⁴² Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek: Opłacalność migracji do sieci wydawców prasowych

¹⁴³ Jolanta Kępa-Mętrak: Media lokalne o zasięgu globalnym?

¹⁴⁴ Olga Dąbrowska-Cendrowska: Nowe kanały dystrybucji treści wybranych magazynów wysokonakładowych i programów śniadaniowych

¹⁴⁵ Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: Przegląd badań..., s. 177-178

¹⁴⁶ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Sprawozdanie..., s. 28-29

czyk¹⁴⁷, dr hab. prof. UJK Barbara Lena Gierszewska¹⁴⁸, dr Tomasz Chrzęstek¹⁴⁹, dr Aleksandra Lubczyńska¹⁵⁰, dr Judyta Ewa Perczak¹⁵¹ oraz dr Renata Piasecka-Strzelec¹⁵². Na rok akademicki 2013/2014 zaplanowane zostały kolejne wystąpienia: dr Jolanty Dzierżyńskiej-Mielczarek¹⁵³, dr Jolanty Kępy-Mętrak¹⁵⁴, dr Izabeli Krasińskiej¹⁵⁵, dr Aleksandry Lubczyńskiej¹⁵⁶ oraz dr Judyty Ewy Perczak¹⁵⁷.

Wynikami prowadzonych badań naukowych pracownicy Instytutu dzielą się również na łamach wysoko punktowanych czasopism. Warto zaznaczyć, że od 1993 r. Instytut jest wydawcą własnego periodyku naukowego „Kieleckie Studia Bibliologiczne”. Pismo pod takim tytułem ukazywało się do roku 2001. Ogółem wyszło sześć tomów. W roku 2003 wraz ze zmianą nazwy uczelni zmienił się również tytuł periodyku na „Studia Bibliologiczne Akademii Świętokrzyskiej”. Pod takim tytułem periodyk wychodził do 2006 r. Jego redaktorami byli wówczas: prof. dr hab. Tomasz Mielczarek oraz dr Grażyna Gulińska. W 2008 r. po objęciu redakcji przez prof. dr hab. Tomasza Mielczarka i dr hab. prof. UJK Jolantę Chwastyk-Kowalczyk zmodyfikowany został profil czasopisma. Zmianie uległ również tytuł na „Studia Bibliologiczne Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego”. Od 2009 roku Instytut wydaje „Rocznik Bibliologiczno-Prasoznawczy”. Obecna nazwa lepiej informuje o zawartości periodyku, gdyż od samego początku jego ukazywania się (1993) obok tekstów bibliologicznych na łamach pisma zamieszczane były również liczne artykuły z zakresu prasoznawstwa. Obecnie znaleźć tu można teksty z zakresu bibliologii oraz szeroko pojętego medioznawstwa, i to zarówno w ujęciu historycznym, jak i współczesnym. Rada Naukowa „Rocznika Bibliologiczno-Prasoznawczego” składa się obecnie z wybitnych uczonych z Polski i zagranicy, którzy w swych badaniach koncentrują się na bibliologii, medioznawstwie oraz szeroko pojmowanym „obiegu informacji”¹⁵⁸. Zapewnia to wysoki poziom merytoryczny zamieszczanych na łamach periody-

¹⁴⁷ Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: *Oficina Poetów* – niszowy kwartalnik literacko-artystyczny (1966-1980)

¹⁴⁸ Barbara Lena Gierszewska: *Piśmiennictwo filmowe w Polsce*

¹⁴⁹ Tomasz Chrzęstek: *Problemy konwergencji na przykładzie portali społecznościowych*

¹⁵⁰ Aleksandra Lubczyńska: *Działalność Towarzystwa Wydawniczego we Lwowie w świetle katalogu z 1910 roku*

¹⁵¹ Judyta Ewa Perczak: *Wróżka* Od magii do „kolorówki”. *Metamorfoza nietypowego czasopisma dla kobiet*

¹⁵² Renata Piasecka-Strzelec: *Rola polskich agencji prasowych w systemie oficjalnej propagandy PRL*

¹⁵³ Jolanta Dzierżyńska-Mielczarek: *Rynek telewizyjny w Polsce*

¹⁵⁴ Jolanta Kępa-Mętrak: *Prasa samorządowa w społecznościach lokalnych. Próba charakterystyki*

¹⁵⁵ Izabela Krasińska: *Polska prasa abstynencka w latach 1843-1914. Wybrane zagadnienia*

¹⁵⁶ Aleksandra Lubczyńska: *Inicjatywy lwowskiej inteligencji na przełomie XIX i XX w. na przykładzie Związku Naukowo-Literackiego*

¹⁵⁷ Judyta Ewa Perczak: *Typologia polskich czasopism o tematyce ezoterycznej*

¹⁵⁸ Prof. dr hab. Janusz Adamowski z Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr hab. Grażyna Gzella z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, prof. dr hab. Danuta Hombek z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki – redaktor naczelny „Rocznika Historii Prasy Polskiej”, prof. dr hab. Tomasz Mielczarek z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, prof. dr hab. Swietłana Musiejenko z Grodzieńskiego Uniwersytetu Państwowego, prof. dr hab. Krzysztof Migoń z Uniwersytetu

ku artykułów uczonych z całego kraju. Wymogi parametryzacyjne skłoniły redakcję do uruchomienia elektronicznej wersji czasopisma. Zgodnie z wykazem czasopism naukowych z 2013 r. za publikację artykułu na łamach „Rocznika Bibliologiczno-Prasoznawczego” otrzymać można 4 punkty¹⁵⁹. Czasopismo bowiem ze względu na ograniczone możliwości jego finansowania, w obecnym systemie parametryzacji, nie może pokonać tej bariery punktów¹⁶⁰.

Od 2011 roku Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa wydaje też „iNFOTEZY” – internetowy periodyk naukowy podejmujący: „[...] tematykę wytwarzania, gromadzenia, organizacji i rozpowszechniania informacji, zarówno w kontekście historycznym, jak i współczesnym”. Na łamach pisma mogą publikować stosowne teksty, zarówno studenci i doktoranci, jak i osoby o bogatszym dorobku naukowym. Wszystkie teksty podlegają procedurom recenzyjnym. Redaktorem naczelnym periodyku jest dr Adam Jachimczyk, a jego zastępcami są: dr Jolanta Kępa-Mętrak (medioznawstwo) oraz dr Monika Olczak-Kardas (bibliologia i nauka o informacji). W skład Rady Programowej periodyku wchodzi: dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, dr hab. Ewa Danowska, prof. dr hab. Danuta Hombek, prof. dr hab. Tomasz Mielczarek, prof. dr hab. Jadwiga Woźniak-Kasperek¹⁶¹ oraz dr Adam Jachimczyk¹⁶².

Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach jest też współwydawcą czasopisma krakowskiego oddziału Komisji Prasoznawczej Polskiej Akademii Nauk, czyli „Rocznika Historii Prasy Polskiej”. Natomiast prof. dr hab. Tomasz Mielczarek był przez kilka lat wiceprzewodniczącym Komisji Prasoznawczej krakowskiego oddziału PAN. Obecnie zaś, wraz z dr hab. prof. UJK Jolantą Chwastyk-Kowalczyk, jest członkiem tej Komisji¹⁶³.

W latach 2000–2003 Instytut wraz z Kieleckim Towarzystwem Naukowym oraz Wszechnicą Świętokrzyską przygotowywał również periodyk „Studia Kieleckie. Seria Bibliologiczno-Prasoznawcza”. Wśród redaktorów czasopisma widnieją nazwiska dr. hab. prof. AŚ Tomasza Mielczarka oraz dr Jolanty Dzieniakowskiej. Łącznie ukazało się trzy numery (roczniki) pisma. Obecnie nie jest już ono wydawane¹⁶⁴.

W październiku 1996 r. nakładem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach ukazał się „Biuletyn Informacyjny WSP”. Jego pomysłodawcą był ówczesny rektor prof. dr hab. Stanisław Cieśliński. Redagowanie „Biuletynu” powierzył Instytutowi Bibliotekoznawstwa. Od numeru 5 za 1997 r. pismo zmieniło tytuł na „Głos Akademicki. Biuletyn Informacyjny WSP”.

Wrocławskiego, prof. dr hab. Aleksander Ostaszewski z Kubańskiego Uniwersytetu Państwowego, prof. dr hab. Wiktor Pepliński z Uniwersytetu Gdańskiego, dr hab. prof. PUNO Halina Taborska z Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie z siedzibą w Londynie oraz prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Informacje zaczerpnięto ze stopki redakcyjnej „Rocznika Bibliologiczno-Prasoznawczego”, <http://www.ujk.edu.pl/ibib/studia/index.php?page=redakcja> (dostęp: 15 XI 2013)

¹⁵⁹ Jeszcze w 2010 r. za publikację artykułu na łamach *Rocznika Bibliologiczno-Prasoznawczego* otrzymać można było 6 punktów

¹⁶⁰ Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: *Przegląd badań...*, s. 183–184

¹⁶¹ Prof. dr hab. Jadwiga Woźniak-Kasperek jest zawodowo związana z Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

¹⁶² iNFOTEZY. Internetowy periodyk naukowy poświęcony mediom i nauce o informacji, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/about/editorialPolicies#focusAndScope> (dostęp: 15 XI 2013)

¹⁶³ Wniosek o utworzenie kierunku Dziennikarstwo..., s. 6

¹⁶⁴ Informator..., s. 303; Wniosek o przeprowadzenie akredytacji..., s. 9

W 1998 r. czasopismo zaistniało jako pismo środowiskowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach. W tym też roku zmienił się skład redakcji¹⁶⁵. Nowym redaktorem naczelnym została pracownica Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa dr Jolanta Kępa-Mętrak. W składzie redakcji znaleźli się również inni pracownicy Instytutu: prof. nadzw. dr hab. Tomasz Mielczarek, mgr Adam Jachimczyk, mgr Tomasz Chrzęstek, mgr Ewa Pawelec oraz redaktor techniczny mgr inż. Stanisław Chałupczak. 30 XI 1999 r. „Głos Akademicki” zarejestrowany został w Sądzie Okręgowym jako dwumiesięcznik. W 2001 r. na stanowisko redaktora naczelnego powołano dr Renatę Piasecką, która funkcję tę pełniła tylko rok. W 2002 roku redaktorem naczelnym została ponownie dr J. Kępa-Mętrak. Od 2003 r. stanowisko redaktora naczelnego objął rzecznik prasowy uczelni, mgr Ryszard Biskup, a redakcja przeniesiona została do budynku rektoratu. Czasopismo pełniło głównie funkcję informacyjną. Na jego łamach pisano o decyzjach władz uczelni i poszczególnych wydziałów, działalności instytutów, odbywających się sesjach i konferencjach naukowych. Publikowano wiersze studentów, wspierano „literacką twórczość debiutantów”. Ostatni numer „Głosu Akademickiego” ukazał się w roku 2012¹⁶⁶.

Wyrazem dziennikarskich zainteresowań studentów Instytutu było natomiast stworzenie, ukazującego się nieregularnie od 1999 r., z inicjatywy koła naukowego, pisma „BiD-a”. Przez pewien czas stanowiło ono element „Głosu Akademickiego”. Opisywało studencką codzienność kieleckiej uczelni. Nowszą inicjatywą studentów Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa jest, będące kontynuacją „BiD-y”, pismo „Presik”. Ukazuje się od 2006 r. i posiada informacyjno-kulturalno-rozrywkowy charakter. Jego inicjatorką i pierwszym redaktorem była studentka Instytutu Karolina Kaleta¹⁶⁷. Pismo zostało zarejestrowane w sądzie, otrzymało też numer ISSN. Pod koniec 2006 r. władze Instytutu udostępniły redakcji jedną z sal w budynku przy ulicy Leśnej 16 B. Pierwszy numer „Presika” ukazał się w nakładzie 1 500 egzemplarzy. Większość numerów wychodziła jednak w nakładzie 1 000 egzemplarzy. Wyjątek stanowił numer 21, którego nakład wyniósł 3 500 egzemplarzy. W międzyczasie pismo doczekało się własnej strony internetowej, gdzie m.in. znaleźć można wszystkie dotychczasowe numery. Ostatni, 33. (jak na razie) numer, ukazał się w styczniu 2012 r. Każdy numer zawiera interesujące artykuły z życia uczelni i studentów, a ponadto teksty dotyczące sportu, kultury, felietony, recenzje książek i filmów, wywiady z przedstawicielami władz uczelni i Instytutu, władz miasta, ludźmi kultury, sportowcami, politykami oraz samymi studentami¹⁶⁸.

Wydawaniem „Presika” zajmuje się Studenckie Koło Naukowe Dziennikarzy „Presik”, działające w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Koło zrzesza studentów różnych

¹⁶⁵ Początkowo redagował je Stanisław Strycz

¹⁶⁶ Maria M. Siuda: Prasa kielecka w latach 1989-1997. *Zesz. Prasozn.* 1998, nr 3/4, s. 106; Ewa Lisowska: Bibliografia zawartości *Głosu Akademickiego* za lata 1996-2006. Kielce 2006 s. 8-9 [mps pracy magisterskiej w AUJK, sygn. 1820/30 bibl.]

¹⁶⁷ Kolejnymi redaktorami naczelnymi *Presika* byli: Katarzyna Tomala, Piotr Tkaczyk, Marek Andrzejewski, Paweł Pożoga, Karolina Furyk, Michał Stelmasczyk

¹⁶⁸ Katarzyna Kałuża: *Presik* na tle współczesnych czasopism studenckich. Kielce 2010 s. 30-35; Informator, s. 303. Zob. też, Karolina Augustyn, Marta Kwaśniewska, „Presik” – Magazyn Studentów Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach *Zesz. Stud. Ruchu Nauk.* 2010 nr 16 s. 131-136

kierunków, także spoza Wydziału Humanistycznego. Działalność wydawnicza była zawsze głównym celem jego istnienia. W 2012 r. została przerwana ze względu na brak środków na dalsze finansowanie wydania drukowanego. Obecnie planuje się stworzenie wersji elektronicznej czasopisma¹⁶⁹.

Utworzone w 1995 roku Koło Absolwentów Bibliotekoznawstwa przyczyniło się do powstania pisma „Bibliofilek”¹⁷⁰, którego pierwszy numer ukazał się 25 października 1996 r., a ostatni (trzeci) wyszedł 17 X 1998 roku. W składzie redakcji, tego niewielkiego objętościowo, bo liczącego zaledwie cztery strony tekstu pisma, znaleźli się pracownicy ówczesnego Instytutu: dr Kazimierz Warda oraz mgr Ewa Pawelec, a za skład komputerowy i druk odpowiadał mgr inż. Stanisław Chałupczak¹⁷¹.

Ponadto studenci Instytutu byli inicjatorami opublikowania dwóch jednodniówek „Biba” w 1994 oraz „Średnio Wiecie” w roku 1996¹⁷².

Studenci kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna udane próby swoich dziennikarskich umiejętności prezentują obecnie na łamach trzech pism, powstałych podczas zajęć z pracowni prasowej, prowadzonych przez dr Jolantę Dzierżyńską-Mielczarek. Czasopisma studenckie w formie elektronicznej: „21D”, „Pressja” i „Okiem Studenta” dostępne są na stronie internetowej Instytutu, gdzie można zapoznać się z ich zawartością¹⁷³.

Jeszcze w 2010 roku ówczesny wicedyrektor do spraw naukowych Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa, dr hab. prof. UJK Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, ubolewała nad faktem, że niezwykle trudno jest zachęcić studentów, czy absolwentów tej jednostki do podejmowania działalności naukowej i dzielenia się wynikami prowadzonych badań na łamach prasy lub książek. Dała temu wyraz podczas konferencji naukowej „Z dziejów książki i prasy przegląd badań za lata 2007-2010” w Bydgoszczy:

Trzeba [...] z przykrością zauważyć, że choć wielokrotnie zachęcano absolwentów aby opracowywali artykuły lub komunikaty naukowe na podstawie swoich prac magisterskich, plany te były przez nich porzucane wraz z podjęciem pracy zawodowej¹⁷⁴.

Sytuacja ta uległa zmianie w 2011 roku, kiedy nakładem wydawnictwa „Armoryka” z Sandomierza, ukazała się publikacja książkowa zatytułowana *Działalność Wydawnictwa „Armoryka” w Sandomierzu. W latach 2006-2011*. Jej autorkami są dr Izabela Krasińska oraz mgr Eliza Kurpińska. Książka stanowi zmienioną i rozszerzoną wersję pracy licencjackiej E. Kurpińskiej i powstała na seminarium dyplomowym prowadzonym przez dr I. Krasińską¹⁷⁵. Dodać należy, że publikacja posiada wydawniczą recenzję naukową, o której przygotowanie autorki zwróciły

¹⁶⁹ Informacje uzyskane od dr Jolanty-Kępy-Mętrak

¹⁷⁰ Za pomoc w dotarciu do pisma *Bibliofilek* składam serdeczne podziękowania mgr Renacie Krokos (Skrzypek)

¹⁷¹ Ewa Pawelec: Koło absolwentów. *Głos Akademicki* 1997 nr 5 s. 7; 1998 nr 5 s. 23

¹⁷² Maria M. Siuda: Prasa kielecka..., s. 106

¹⁷³ Szerzej, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Czasopisma studenckie, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&id=161&Itemid=141 (dostęp: 16 XI 2013)

¹⁷⁴ Jolanta Chwastyk-Kowalczyk: Przegląd badań..., s. 180

¹⁷⁵ Tytuł pracy licencjackiej brzmi: *Działalność Wydawnictwa Armoryka w Sandomierzu w latach 2006-2010*, a jej obrona odbyła się w czerwcu 2011 r.

„Bibliofilek”

Źródło: ze zbiorów Biblioteki Głównej UJK

się do dr hab. prof. UJK Ewy Danowskiej oraz sandomierskiego historyka i regionalisty dr. Piotra Sławińskiego, bez którego pomocy i cennych wskazówek praca licencjacka E. Kurpińskiej nie mogłaby powstać¹⁷⁶. Publikacja ta stanowi (w pewnym sensie) reklamę dla tej sandomierskiej oficyny wydawniczej, a uzupełnia ją aneks, będący wykazem książek, które „Armoryka” opublikowała¹⁷⁷. Wydawnictwo to, w 2012 r., wraz z Sandomierskim Stowarzyszeniem Kulturalno-Oświatowym „Spichlerz”, opublikowało również książkę innej studentki Instytutu – mgr Karoliny Gajek, a nosi ona tytuł *Życie i działalność wydawniczo-księgarska sióstr Cho-*

¹⁷⁶ Izabela Krasinska, Eliza Kurpińska oraz Piotr Sławiński, planowali nawet wspólne opracowanie i opublikowanie drugiego, pełniejszego i aktualniejszego wydania tej książki. Miała ona nosić tytuł *Działalność wydawnicza Rodziny Sarwów*. Pisze o tym świętokrzyski regionalista i bibliotekarz uniwersyteckiej księżnicy, mgr Jan Jadach. Ostatecznie jednak zrezygnowali z tych zamiarów. Zob. Jan Jadach: *Funkcje oficyn regionalnych i lokalnych na przykładzie 300 tytułów Biblioteki Staszowskiej i Świętokrzyskiej*. W: *Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą III/ pod red. Jolanty Dzięniakowskiej i Moniki Olczak-Kardas*. Kielce 2012 s. 167

¹⁷⁷ Szerzej, Izabela Krasinska, Eliza Kurpińska: *Działalność Wydawnictwa Armoryka w Sandomierzu*. W latach 2006-2011. Sandomierz 2011

Chodakowskich w Sandomierzu w latach 1892-1957. Książka ta, podobnie jak i poprzednia, stanowi uzupełnioną i rozszerzoną wersję pracy licencjackiej K. Gajek i powstała na seminarium dyplomowym prowadzonym również przez dr Izabelę Krasieńską¹⁷⁸. Książka opatrzona została wydawniczą recenzją naukową przygotowaną przez dr hab. prof. UJK Ewę Danowską oraz dr. Piotra Sławińskiego. Na uwagę zasługują również dwie recenzje wyżej opisanej publikacji. Przygotowujący je dr hab. prof. UJK Ewa Danowska oraz sandomierski historyk i regionalista, redaktor „Zeszytów Sandomierskich” dr Krzysztof Burek, dostrzegli „dużą wartość pracy autorstwa Karoliny Gajek”¹⁷⁹. Krzysztof Burek w swej recenzji zwrócił ponadto uwagę na młody wiek autorki (ur. w 1989 r.) i odnotował, że:

[...] pisała ją jeszcze jako studentka (po ukończeniu studiów licencjackich) kierunku Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach. To dziełko ambitne, kompetentne, poparte szeroką lekturą, poszukiwaniami źródłowymi; zaopatrzone w zestaw interesujących fotografii¹⁸⁰.

W 2014 roku ukaże się drukiem książka mgr. Łukasza Romaniuka¹⁸¹ *Działalność wydawnicza, księgarska i intronigatorska Friedleinów w Krakowie oraz Warszawie w latach 1796-1956*. Recenzentem pracy jest dr hab. Artur Jazdon. Autor zamierza opublikować ją w krakowskim wydawnictwie „Libron”. Stanowi ona poprawioną i uzupełnioną wersję pracy magisterskiej, którą Ł. Romaniuk przygotował pod kierunkiem dr hab. prof. UJK Ewy Danowskiej i obronił w czerwcu 2012 roku.

Obecni oraz byli studenci Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach coraz częściej publikują też artykuły w recenzowanym, elektronicznym periodyku „iNFOTEZY”. Do tej pory na łamach pisma artykuły opublikowali: mgr Adriana Moryś *Geneza i ewolucja wywiadu gospodarczego*¹⁸², mgr Grzegorz Walczak *Próba analizy zjawiska konwergencji na przykładzie działań Grupy ITI*¹⁸³, mgr Mateusz Zapala *Boom*

¹⁷⁸ Tytuł pracy licencjackiej brzmi: *Życie i działalność wydawniczo-księgarska Wincentyny, Heleny i Jadwigi Chodakowskich w Sandomierzu w latach 1892-1957*, a jej obrona odbyła się w czerwcu 2011 r.

¹⁷⁹ Ewa Danowska: Karolina Gajek: *Życie i działalność wydawniczo-księgarska siostr Chodakowskich w Sandomierzu w latach 1892-1957*, Sandomierz 2012, Wydawnictwo Armoryka – Spichlerz, 109 s. + 32 fotografie, ISBN 978-83-62661-69-5, „iNFOTEZY” 2012, nr 2, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/47/146> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁸⁰ Krzysztof Burek: Karolina Gajek: *Życie i działalność wydawniczo-księgarska siostr Chodakowskich w Sandomierzu w latach 1892-1957*, Wydawnictwo Armoryka, Sandomierz 2012, ss. 144, *Zeszyty Sandomierskie* 2013 nr 35 s. 102

¹⁸¹ Łukasz Romaniuk jest obecnie doktorantem kieleckiej uczelni i pod kierunkiem dr hab. Ewy Danowskiej przygotowuje rozprawę na temat Konstancy Majeranowski (1787-1851) i jego wydawnictwa periodyczne

¹⁸² Adriana Moryś: *Geneza i ewolucja wywiadu gospodarczego*. Część pierwsza, „iNFOTEZY” 2011, nr 1, s. 1-15, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/15/33> (dostęp: 23 XI 2013); *Taż*, *Geneza i ewolucja wywiadu gospodarczego*. Część druga, „iNFOTEZY” 2011 nr 1 s. 17-31, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/16/40> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁸³ Grzegorz Walczak: *Próba analizy zjawiska konwergencji na przykładzie działań Grupy ITI*, „iNFOTEZY” 2011 nr 1 s. 61-79, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/17/30> (dostęp: 23 XI 2013) Artykuł stanowi fragment pracy magisterskiej Grzegorza Walczaka pt. *Próba analizy zjawiska kultury konwergencji w Polsce na przykładzie działalności Grupy ITI* przygotowanej na semina-

komiksowy. *Polski rynek historii obrazkowych w latach 2000-2003*¹⁸⁴, Komiks. *Zarys teorii i historia zjawiska*¹⁸⁵, mgr Przemysław Ciszek *Dokumenty piśmiennicze w grach komputerowych. Funkcje i forma*¹⁸⁶, mgr Paulina Edyta Maruszak *Komunikacja a manipulacja – wzajemne oczekiwania PR-owców i dziennikarzy*¹⁸⁷, *Lobbing jako narzędzie public relations – etyk(ie)t a działania*¹⁸⁸, mgr Marianna Filawska *Księgarnie internetowe wydawnictw uczelnianych jako przykład serwisów handlowych*¹⁸⁹, mgr Iwona Gleisner, *Problem wolności w Internecie / The problem of freedom in Internet*¹⁹⁰, mgr Katarzyna Iwańska, *Czasopismo „Szkoła Specjalna” (1924-1939, 1946-)*¹⁹¹, *O współpracy Miejskiej Biblioteki Publicznej Filii nr 13 w Kielcach z Zespołem Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 17 w kształtowaniu kultury czytelnictwa dzieci niepełnosprawnych*¹⁹², mgr Michał Leszczyński *Ojciec Mateusz, Sandomierz i... turystyka*¹⁹³, *Prasa Sandomierza w dwudziestoleciu międzywojennym. Wstępny rekonesans*¹⁹⁴, lic.

rium prof. dr hab. Tomasza Mielczarka

¹⁸⁴ Mateusz Zapała: Boom komiksowy. Polski rynek historii obrazkowych w latach 2000-2003, „iNFOTEZY” 2011 nr 1 s. 81-97, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/14/37> (dostęp: 23 XI 2013). Artykuł stanowi fragment pracy magisterskiej Mateusza Zapały pt. Komiks jako środek masowego przekazu. Analiza polskiego rynku komiksowego w latach 1989-2010 przygotowanej na seminarium prof. dr hab. Tomasza Mielczarka

¹⁸⁵ Tenże, Komiks. Zarys teorii i historia zjawiska, „iNFOTEZY” 2013 nr 1, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/54/184> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁸⁶ Przemysław Ciszek: Dokumenty piśmiennicze w grach komputerowych. Funkcje i forma, iNFOTEZY 2012 nr 2, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/48/147> (dostęp: 23 XI 2013). Artykuł stanowi fragment pracy magisterskiej Przemysława Ciszka pt. Gry wideo a literatura, komiks i film. Konwergencja i wzajemne inspiracje. Rys historyczny za lata 2001-2010 przygotowanej na seminarium dr hab. prof. UJK Jolanty-Chwastyk-Kowalczyk

¹⁸⁷ Paulina Maruszak: Komunikacja a manipulacja – wzajemne oczekiwania PR-owców i dziennikarzy, iNFOTEZY 2012, nr 2, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/46/148> (dostęp: 23 XI 2013). Artykuł stanowi fragment pracy magisterskiej Pauliny Maruszak, Perswazja czy dialog? – o współpracy dziennikarzy i specjalistów public relations w ramach media relations przygotowanej na seminarium dr hab. prof. UJK Jolanty Chwastyk-Kowalczyk

¹⁸⁸ Taż: Lobbing jako narzędzie public relations – etyk(ie)t a działania, iNFOTEZY 2013 nr 1, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/61/187> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁸⁹ Marianna Filawska: Księgarnie internetowe wydawnictw uczelnianych jako przykład serwisów handlowych, „iNFOTEZY” 2013, nr 1, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/65/185> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁹⁰ Iwona Gleisner: Problem wolności w Internecie / The problem of freedom In Internet, iNFOTEZY 2013 nr 1, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/63/183> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁹¹ Katarzyna Iwańska: *Czasopismo Szkoła Specjalna (1924-1939, 1946-)*, iNFOTEZY 2013 nr 1, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/57/168> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁹² Taż: *O współpracy Miejskiej Biblioteki Publicznej Filii nr 13 w Kielcach z Zespołem Szkół Ogólnokształcących Specjalnych nr 17 w kształtowaniu kultury czytelnictwa dzieci niepełnosprawnych*, iNFOTEZY 2013, nr 1, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/56/182> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁹³ Michał Leszczyński: *Ojciec Mateusz, Sandomierz i... turystyka*, iNFOTEZY 2013, nr 1, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/64/177> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁹⁴ Tenże: *Prasa Sandomierza w dwudziestoleciu międzywojennym. Wstępny rekonesans*, iNFOTE-

Ewelina Paulina Brzyszczyk, *Dzieci we współczesnych reklamach telewizyjnych*¹⁹⁵ oraz lic. Karolina Kustra, *Kształcenie brokerów informacji w Polsce / Education information brokers in Poland*¹⁹⁶. Ponadto mgr Iwona Gleisner, jeszcze jako licencjantka, na łamach naukowego pisma „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Librorum” opublikowała artykuł pt. *Czasopisma lokalne gminy Wierchosławice w latach 1990-2009*¹⁹⁷.

Wspomnieć należy również, iż zarówno mgr Iwona Gleisner, jak i mgr Michał Leszczyński, którzy obecnie przygotowują rozprawy doktorskie pod kierunkiem dr hab. prof. UJK Jolanty Dzieniakowskiej¹⁹⁸, jeszcze jako studenci (licencjanci) czynnie uczestniczyli w konferencjach naukowych. Zarówno I. Gleisner, jak i M. Leszczyński, wzięli udział w Trzeciej międzynarodowej konferencji naukowej z cyklu „Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą”¹⁹⁹. W konferencji tej wziął czynny udział jeszcze jeden doktorant J. Dzieniakowskiej – mgr Albert Lewandowski²⁰⁰, jak również absolwentka Instytutu – mgr Małgorzata Gromniak²⁰¹. Natomiast w Drugiej międzynarodowej konferencji naukowej z cyklu „Książka, biblioteka, informacja. Między podziałami a wspólnotą” wzięły czynny udział: doktorantka dr hab. prof. UJK Jolanty Chwastyk-Kowalczyk – mgr Beata Rygiel²⁰² oraz doktorantka prof. dr hab. Danuty Hombek – mgr Anita Fura²⁰³.

Ponadto lic. Michał Leszczyński²⁰⁴ czynnie uczestniczył też w konferencji naukowej „Polityka wobec rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce i Europie w XIX i XX wieku”, zorganizowanej 25 sierpnia 2012 r. w Staszowie. Wzięła w niej również udział doktorantka dr hab. prof. UJK Ewy Danowskiej – mgr Halina Biały²⁰⁵. Dodać wypada, że konferencja ta odbyła

ZY 2013 nr 2, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/74/191> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁹⁵ Ewelina Paulina Brzyszczyk: *Dzieci we współczesnych reklamach telewizyjnych*, iNFOTEZY 2013 nr 1, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/60/179> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁹⁶ Karolina Kustra: *Kształcenie brokerów informacji w Polsce / Education information brokers in Poland*, iNFOTEZY 2013, nr 1, <http://www.ujk.edu.pl/infotezy/ojs/index.php/infotezy/article/view/62/172> (dostęp: 23 XI 2013)

¹⁹⁷ Iwona Gleisner: *Czasopisma lokalne gminy Wierchosławice w latach 1990-2009*. *Acta UL. Fol. Libr.* 2010 nr 16 s. 303-322

¹⁹⁸ Tytuł rozprawy Iwony Gleisner brzmi: *Prasa Tarnowa w dwudziestoleciu międzywojennym (1918-1939)*. Natomiast Michał Leszczyński przygotowuje rozprawę zatytułowaną *Sandomierz jako lokalny ośrodek wydawniczo-prasowy w dwudziestoleciu międzywojennym (1918-1939)*

¹⁹⁹ Iwona Gleisner: *Działalność wydawnicza Muzeum Okręgowego w Tarnowie na rzecz społeczności romskiej w Polsce w latach 1981-2011*; M. Leszczyński: *Sprawy Sandomierza na łamach Siewcy Prawdy w Drugiej Rzeczypospolitej*

²⁰⁰ Albert Lewandowski: *Życie publiczne w międzywojennych Kielcach w świetle ogłoszeń prasowych Gazety Kieleckiej (1918-1939)*

²⁰¹ Małgorzata Gromniak: *Rola biblioterapeuty w pracy z osobami współuzależnionymi – analiza zawartości treści kwartalnika Biblioterapeuta w latach 1998-2008*

²⁰² Beata Rygiel: *Niedziela i Gość Niedzielny – tygodniki katolickie czy świeckie?*

²⁰³ Anita Fura: *Liternet – czyli pisarski obszar sieci na przykładzie polskich stron i serwisów poświęconych poezji*

²⁰⁴ Michał Leszczyński: *Sprawy rolnictwa na łamach Siewcy Prawdy w dwudziestoleciu międzywojennym*

²⁰⁵ Halina Biały: *Wystawy rolniczo-przemysłowe w guberni kieleckiej na przykładzie wystawy w Mie-*

się z okazji 100. rocznicy wystawy rolniczo-przemysłowej w Staszowie, a inspiracją do jej zorganizowania stała się m.in. książka obecnego pracownika Instytutu dr Izabeli Krasińskiej. Jeszcze jako doktorantka wydała ona, wraz z dr. Sławomirem Majem, niewielkie objętościowo, ale przychylnie przyjęte przez grono historyków – regionalistów, opracowanie pt. *Wystawy rolniczo-przemysłowe w guberni radomskiej w latach 1885-1913. W 90. rocznicę wystawy staszowskiej*. W składzie Rady Naukowej konferencji obok I. Krasińskiej, znalazła się również E. Danowska²⁰⁶.

W Instytucie Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa tworzona jest także niezwykle przydatna, tak studentom, jak i wykładowcom (promotorom prac licencjackich i magisterskich), elektroniczna baza prac dyplomowych. Rejestruje wszelkiego rodzaju prace powstałe najpierw w Zakładzie, a następnie w Instytucie, od 1979 r., na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, tak pierwszego, jak i drugiego ich stopnia. Zapobiega ona dublowaniu się tematów. Bazę prowadzi i na bieżąco aktualizuje dr Monika Olczak-Kardas przy wsparciu technicznym dr. Adama Jachimczyka i mgr. Jakuba Chałupczaka. Należy dodać, że podstawą obecnej bazy stały się trzy wykazy bibliograficzne. Pierwszy, autorstwa dr Grażyny Gulińskiej, obejmuje prace magisterskie powstałe w latach 1979-1985. Kolejny stanowi *Bibliografia prac magisterskich Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo-Technicznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach za lata 1979-1995* w opracowaniu dr Grażyny Gulińskiej i dr Barbary Leny Gierszewskiej. Trzecim zaś jest wykaz opracowany przez dr Monikę Olczak-Kardas, a zatytułowany *Bibliografia prac magisterskich Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach za lata 1996-2001*. Elektroniczna baza prac dyplomowych, pozwala na zaawansowane wyszukiwanie opisów według następujących kryteriów: kierunek, forma i typ studiów, nazwisko autora pracy, tytułu pracy, rok jej obrony, nazwisko promotora oraz dział, do którego praca została zakwalifikowana²⁰⁷.

Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach nie posiada własnej czytelnicy instytutowej z uwagi na fakt, iż jego siedziba znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Biblioteki Głównej.

Gromadzone więc przez Zakład, a następnie Instytut zbiory, ze względów oszczędnościowych, zostały przekazane do Oddziału Informacji Naukowej ksiąźnicy uniwersyteckiej, gdzie funkcjonują jako wyodrębniony zasób. Na podstawie porozumienia z dyrekcją Biblioteki, dla potrzeb Instytutu, na bieżąco gromadzona jest najnowsza literatura przedmiotu oraz czasopi-

smach w 1903 roku

²⁰⁶ Zob., Izabela Krasińska, Sławomir Maj: *Wystawy rolniczo-przemysłowe w guberni radomskiej w latach 1885-1913. W 90. rocznicę wystawy staszowskiej*. Kielce 2002

²⁰⁷ Informator..., s. 304; *Bibliografia prac magisterskich Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo-Technicznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach za lata 1979-1995*, oprac. Barbara Gierszewska i Grażyna Gulińska. Kielce 1996; *Bibliografia prac magisterskich Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach za lata 1996-2001*, oprac. Monika Olczak-Kardas. Kielce 2002; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Baza Prac Dyplomowych, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_fabrik&view=table&tableid=5&calculations=0&fabriklayout=admin&resetfilters=0&Itemid=133 (dostęp: 16 XI 2013)

Obecna siedziba Biblioteki Głównej UJK ulica Świętokrzyska 21 E

Źródło: własne

Za takimi rozwiązaniami organizacyjnymi przemawiała [przede wszystkim – I.K.] bardzo bliska współpraca obu instytucji przejawiająca się praktykami studenckimi oraz warsztatowymi zajęciami prowadzonymi przez pracowników Biblioteki Głównej niekiedy w jej wyspecjalizowanych pomieszczeniach np. ćwiczeniami z historii książki w [Oddziale – I.K.] Zbiorów Specjalnych²⁰⁸.

Studenckie koła naukowe

Z Biblioteką Główną Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach współpracuje też Studenckie Koło Naukowe Bibliologów, które działa od 1977 r. Zawsze cieszyło się wśród studentów, najpierw Zakładu, a następnie Instytutu sporą popularnością. Przez pierwszych 13 lat istnienia obowiązki opiekuna koła pełnił dr Czesław Erber. Po nim funkcję tę kolejno sprawowali: mgr Jolanta Kępa, dr Władysław Witek i mgr Adam Jachimczyk (od roku akademickiego 1994/1995). Od roku akademickiego 1997/1998 opiekunem koła był mgr Tomasz Chrząstek. W roku akademickim 2001/2002 opiekę nad kołem przejęła mgr Judyta Ewa Perczak i sprawowała ją do roku 2008. Od roku akademickiego 2008/2009 opiekę nad kołem przejęła i pełni ją nadal dr Aleksandra Lubczyńska. Pod jej kierunkiem koło zmieniło nazwę i obecnie funkcjonuje jako Studenckie Koło Naukowe Bibliologów „Ex Libris”²⁰⁹.

²⁰⁸ Wniosek o utworzenie kierunku Dziennikarstwo..., s. 7

²⁰⁹ Koło Naukowe Bibliologów, Pismo skierowane do Działu Spraw Studenckich WSP w Kielcach. [Dokumentacja koła udostępniona przez Sekretariat Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach]; Informator..., s. 303; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Koła naukowe Ex-Libris-Historia, <http://www.>

Studenckie Koło Naukowe Bibliologów pod kierownictwem jego pierwszego opiekuna, dr. Czesława Erbera, specjalizowało się w zakresie wystawiennictwa bibliotecznego, a ponadto: „[...] zajmowało się organizowaniem ekspozycji z zakresu małych form graficznych i pracami edytorskimi, służącymi temu celowi”. Prowadzone były ponadto „prace penetracyjne”, których celem miało się stać przygotowanie wystawy „współczesnego ekslibrisu radzieckiego”. W tym celu członkowie i zarząd koła²¹⁰ nawiązali współpracę z artystami z Moskwy, Odessy, Wilna, Mińska czy Rygi, „uzyskując [...] ciekawe propozycje wystawiennicze”. Z funduszy Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach udało się wydać katalog poświęcony wystawie ekslibrisów radzieckich z kolekcji Barbary Katarzyny i Czesława Erberów. Wystawa ta odbyła się w listopadzie 1987 r. Zgromadzono ponad 200 grafik ok. 50 artystów radzieckich m.in.: Dawida Bekkera, Tadasa Vebera, czy Hermana Ratnera. Natomiast w 1989 r. odbyła się wystawa ekslibrisów i małych form graficznych Dawida Bekkera z Odessy, uważanego za jednego z najwybitniejszych grafików działających na terenie byłego Związku Radzieckiego, a uprawiającego „szlachetne techniki barwne”. W ciągu pierwszych 13 lat swego istnienia, koło pod kierownictwem dr. Erbera, zorganizowało kilkanaście wystaw prezentujących małe formy graficzne oraz sztukę ludową Kielecczyny. Działalność wystawiennicza prowadzona była wspólnie z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Kielcach, Kołem Przyjaciół Biblioteki w Kielcach oraz z kieleckim Oddziałem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Ponadto koło przygotowało do opublikowania druk bibliofilski autorstwa długoletniego pracownika Instytutu Historii kieleckiej uczelni prof. dr. hab. Wacława Urbana *List Mikołaja Reja z Nagłowic*. Tłoczeniem druku zajęło się Muzeum Przypkowskich w Jędrzejowie. Koło w tym czasie zajmowało się też badaniem akt notarialnych oraz prowadziło badania dotyczące drukarni i bibliotek na Kielecczyźnie. Odbyło też kilka wycieczek, na przykład do Warszawy na Międzynarodowe Targi Książki, do Rakowa i Pińczowa „śladami arian polskich”²¹¹.

W październiku 1991 roku opiekę nad kołem przejęła mgr Jolanta Kępa. Koło nawiązało wówczas, trwającą do 2008 r., owocną współpracę z kieleckim antykwariatem naukowym Andrzeja Metzgera i brało udział w aukcjach. Ponadto prowadziło badania nad stanem czytelnictwa, prowadziło prace nad porządkowaniem prac magisterskich powstałych najpierw w Zakładzie, a następnie w Instytucie oraz, podobnie jak w latach poprzednich, zajmowało się działalnością wystawienniczą. Przykładowo w październiku 1993 roku koło przygotowało wystawę „Ekslibrisy Zdzisława Maja z kolekcji Barbary Katarzyny i Czesława Erberów”. Wystawa ta

ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=117 (dostęp: 31 X 2013)

²¹⁰ W roku akademickim 1985/1986 skład zarządu Studenckiego Koła Naukowego Bibliologów przy Zakładzie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach stanowili następujący studenci: Urszula Kita – przewodniczący, Grzegorz Maciągowski – sekretarz, Barbara Madej – skarbnik, Beata Goc, Izabela Kalita i Rafał Jaskulski – członkowie. Koło Naukowe Bibliologów, Pismo z dnia 5 III 1986 roku skierowane do Działu Nauczania

²¹¹ Tamże: Plan pracy Koła Naukowego Bibliologów w roku akad.[emickim] 1985/86; Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Bibliologów w roku akademickim 1986-1987; Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Bibliologów w roku akademickim 1987/88; Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Bibliologów w roku akademickim 1988/89; Wniosek o przeprowadzenie akredytacji..., s. 30; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Koła naukowe Ex-Libris-Historia, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=117 (dostęp: 31 X 2013)

podobnie, jak wiele innych ekspozycji, odbyła się w „Galerii na Deptaku” przy ulicy Zagórskiej 60 w Filii nr 12 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kielcach²¹².

W październiku 1993 roku nowym opiekunem Koła Naukowego Bibliologów został dr Władysław Witek i funkcję tę sprawował do października roku następnego. Koło pod kierownictwem dr. Witka odbyło dwie wycieczki do Filii Głównej Biblioteki Lekarskiej w Kielcach celem poznania jej działalności oraz do siedziby Kieleckiego Towarzystwa Naukowego w celu zapoznania się z wystawą wydawnictw własnych tej instytucji. Koło organizowało też z myślą o swoich członkach wieczorki poetyckie i literackie. W drugiej połowie maja 1994 roku odbył się na przykład wieczór poezji studenckiej z udziałem poetów – studentów reprezentujących Wyższe Szkoły Pedagogiczne w Kielcach i Krakowie, a w czerwcu swoją obecnością wieczór poetycki uświetnił znany satyryk i fraszkopisarz Waław Klejmont z Olecka. Koło prowadziło też dyskusje nad nowo wydanymi, interesującymi jego członków książkami, a ponadto wzięło czynny udział (w maju 1994 r.) w studenckiej sesji naukowej poświęconej 50. rocznicy bitwy pod Monte Cassino²¹³.

Studenckie Koło Naukowe Bibliologów szczególnie owocnie pracowało pod kierunkiem jego dwóch kolejnych opiekunów naukowych, a mianowicie mgr. Adama Jachimczyka i mgr. Tomasza Chrzęstka. Kierowali oni kołem w latach 1994–2001. Wówczas to działalność koła skoncentrowana była głównie na dwóch problemach, z których pierwszy stanowiła „specyfika obsługi bibliotecznej osób niepełnosprawnych”, a drugi zagadnienia prasoznawcze oraz technika pracy dziennikarskiej²¹⁴.

Wyrazem zainteresowania członków koła pracą z czytelnikiem niepełnosprawnym stała się organizacja dwóch obozów naukowych, w istniejącym od 1984 roku w Toruniu, Ośrodku Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych, autonomicznej części Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Miejskiej, którego kierownikiem był mgr Franciszek Czajkowski. Pierwszy obóz miał miejsce w dniach 16–27 IX 1996, a kolejny odbył się w terminie 15–26 IX następnego roku. Studenci Instytutu podczas tych obozów naukowych uczestniczyli i prowadzili zajęcia czytelniczo-rehabilitacyjne, których celem było wykształcenie pomysłowości, zaradności i ekspresji twórczej dziecka niepełnosprawnego. Dużo wrażeń dało też uczestnikom obozów „dostarczanie książek do domów osobom unieruchomionym”. Poznali przez to lepiej terapeutyczną rolę książki w życiu osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Wszyscy studenci aktywnie uczestniczyli też w „innych imprezach organizowanych przez personel Ośrodka”. Chętnie pomagali na przykład przy organizacji wernisażu 95-letniego artysty Henryka Seweryna Zawadzkiego „specjalizującego się w technice kolażu”. W programie obozów nie zabrakło czasu na zapoznanie się ze specyfiką pracy biblioteki szpitalnej działającej przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. Lucjana Rydygiera w Toruniu. Studenci pomagali też w doborze książek dla

²¹² Tamże: Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Bibliologów WSP w Kielcach w roku 1992; Plan pracy Koła Naukowego Bibliologów WSP w Kielcach na rok 1993; Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Bibliologów WSP w Kielcach za okres od stycznia do października 1993 roku

²¹³ Tamże: Plan pracy Koła Naukowego Bibliologów w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej WSP w Kielcach na rok akademicki 1993/1994

²¹⁴ Tomasz Chrzęstek, Adam Jachimczyk: Sprawozdanie z działalności Studenckiego Koła Bibliologów w latach 1994–1999. *Kiel. Stud. Bibliol.* 2000 T. 5 s. 199

funkcjonujących przy szkołach oraz areszcie śledczym punktów bibliotecznych. Uzupelnieniem zajęć praktycznych były seminaria i wykłady organizowane przez Ośrodek. Obozy naukowe w Toruniu zaowocowały ponadto zebraniem „bogatego i różnorodnego materiału fotograficznego, dokumentującego pracę Ośrodka”. Studenci nakręcili też film video, który stanowił uzupełnienie procesu dydaktycznego²¹⁵. Za słuszością organizowania tego typu obozów najlepiej przemawiają słowa ówczesnego opiekuna Studenckiego Koła Naukowego Bibliologów mgr. Adama Jachimczyka:

Przed studentami otworzyły się nowe, dotychczas praktycznie nieznane, możliwości działania. Dwutygodniowe obozy stanowią doskonałe uzupełnienie zajęć dydaktycznych. Wiedza zdobyta w ciągu roku akademickiego jest tu ciągle weryfikowana poprzez zetknięcie z problematyką stosunkowo mało znaną. Studenci wynoszą z zajęć doskonałą lekcję profesjonalizmu. Najważniejsze jest jednak to, że uczą się przełamywać instynktowną niechęć, barierę wobec „sprawnych inaczej”²¹⁶.

Od roku 1997 koło podjęło też organizację obozów naukowych, które miały na celu „doskonalenie różnorodnych form pracy dziennikarskiej”. I tak we wrześniu 1997 i 1998 roku odbyły się dwa obozy dziennikarskie do Kalkowa koło Starachowic. Inicjatorką ich była ówczesna dyrektor Instytutu prof. nadzw. dr hab. Urszula Jakubowska. Celem obozów było zebranie materiałów do reportażu poświęconego, trwającej ponad 20 lat budowie zapory wodnej²¹⁷:

Młodzi naukowcy, uzbrojeni w aparat fotograficzny, dyktafon i dobre pomysły, bezwzględny okiem reportera rejestrowali rzeczywistość. Przygotowali specjalne ankiety dotyczące spraw osobistych mieszkańców. [...] Studenci pracowali codziennie przez sześć godzin. Potem był czas na zwiedzanie [...], odpoczynek na łonie przyrody, wspólne rozmowy i dyskusje. [...] czuli się potrzebni i pomocni. To do nich mieszkańcy kierowali swoje skargi i żale. [...] Reporterzy zebrali materiał na duży, trzyczęściowy artykuł [...] przygotowują referaty i zdjęcia na Sesję Studenckich Kół Naukowych [...]”²¹⁸.

Studenci z koła naukowego w dniach 13-19 IX 1999 r. przebywali natomiast na obozie naukowym w Sandomierzu, gdzie zbierali materiały do reportażu poświęconego temu jakże urokliwemu miastu. Rok później pojechali dalej – do Tarnopola (Ukraina). Efektami swoich badań młodzi naukowcy dzielili i nadal dzielą się, uczestnicząc w organizowanych przez uczelnię dorocznych sesjach studenckich kół naukowych odbywających się już od roku 1992 pod hasłem „Człowiek i jego środowisko”. Członkowie koła w maju 1996 r. wzięli też czynny udział w Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych Bibliotekoznawców odbywającej się w Katowicach. Hasłem konferencji była „Tradycja i nowoczesność w bibliotekoznawstwie i informacji naukowej”. W trakcie jej trwania trzy członkinie Koła Naukowego Bibliologów z Kielc: Katarzyna Kita, Aneta Kruszcak oraz Marta Zawadzka przedstawiły komunikat *Infor-*

²¹⁵ Koło Naukowe Bibliologów, Pismo opiekuna koła mgr. Adama Jachimczyka do Działu Spraw Studenckich Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach z dnia 18 VI 1997 r.; Pismo z Ośrodka Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych w Toruniu do Dyrektora Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo-Technicznej WSP w Kielcach prof. dr hab. Urszuli Jakubowskiej z dnia 10 VI 1997 r.; Adam Jachimczyk: Obóz naukowy Studenckiego Koła Bibliologów w Ośrodku Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych w Toruniu – 16-27 września 1996 *Kiel. Stud. Bibliol.* 1998 T. 4 s. 243; tegoż, Biblioterapia w Toruniu. *Głos Akademicki* 1998 nr 1 s. 16-17; Tomasz Chrzęstek, Adam Jachimczyk: Sprawozdanie..., s. 199

²¹⁶ Adam Jachimczyk: Biblioterapia..., s. 17

²¹⁷ Tomasz Chrzęstek, Adam Jachimczyk: Sprawozdanie..., s. 199

²¹⁸ Aneta Lech: Śladem reportera – bibliologa. *Głos Akademicki* 1998 nr 1 s. 15

macja o działalności Koła Naukowego Bibliologów w latach 1978-1996. Natomiast studentka Iwona Łata podczas Sesji Naukowej Studenckich Kół Naukowych, zorganizowanej przez Koło Naukowe Bibliotekoznawców Uniwersytetu Wrocławskiego, przedstawiła referat zatytułowany *Twórcze myślenie jako sposób na obojętność społeczeństw*²¹⁹.

W roku akademickim 2001/2002 opiekunem koła została mgr Judyta Ewa Perczak. Opiekę nad kołem sprawowała do 2008 roku. W tym czasie członkowie koła zajmowali się na przykład popularyzacją czytelnictwa wśród najmłodszych. Zorganizowali też czytelnicze mikolajki dla dzieci z jednego z kieleckich domów dziecka. Koło przebywało również na objazdach naukowych. Podczas pierwszego z nich, studenci poznali najnowocześniejsze rozwiązania techniki bibliotecznej oraz zabytki piśmiennictwa zgromadzone w wiodących księżnicach Wielkopolski m.in.: w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu, Bibliotece Polskiej Akademii Nauk w Kórniku, Bibliotece Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz zespole pałacowo-parkowym w Rogalinie, pełniącym funkcję Oddziału Muzeum Narodowego w Poznaniu. Kolejny objazd naukowy miał na celu zapoznanie się z działalnością i zbiorami Biblioteki Jagiellońskiej²²⁰.

Począwszy od roku akademickiego 2008/2009, aż do chwili obecnej, opiekunem Koła Naukowego Bibliologów „Ex Libris” jest dr Aleksandra Lubezyńska. Przewodniczącą koła (dane na rok akademicki 2012/2013) była Karolina Kustra, funkcje sekretarza i skarbnika pełnił Jan Jagieła, w składzie komisji rewizyjnej znalazły się Wanda Dziubińska i Ilona Płyta, a członkiniami koła były: Anna Gumowska, Katarzyna Buk oraz Krystyna Szambelan²²¹.

Pod koniec 2008 roku Studenckie Koło Naukowe Bibliologów „Ex Libris” nawiązało, trwającą do dziś, bardzo owocną współpracę z Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. Witolda Gombrowicza w Kielcach, w zakresie opracowywania bibliografii regionalnej. Koło pomaga też pracownikom tej księżnicy przy tworzeniu Świętokrzyskiej Biblioteki Cyfrowej (obrobka graficzna dokumentów i ich skanowanie) oraz pomaga przy realizowaniu wystaw czasowych. Za pośrednictwem tej biblioteki członkowie koła włączyli się aktywnie w akcję promującą czytelnictwo „Cała Polska czyta dzieciom”, ponieważ w siedzibie tej księżnicy organizowane są „czytające spotkania z dziećmi z kieleckich przedszkoli i szkół”. Koło współpracuje ponadto z Muzeum Narodowym w Kielcach. Prowadzi też badania naukowe w zakresie czytelnictwa, bibliotekarstwa współczesnego oraz biblioterapii. Członkowie koła odbyli kilka wycieczek w celu poznania zbiorów i działalności największych i najciekawszych polskich księżnic. W listopadzie 2010 r. członkowie koła zwiedzili Bibliotekę Narodową oraz Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego, a 22 VI 2012 roku udali się do Krakowa celem bliższego poznania zbiorów i działalności Biblioteki Jagiellońskiej oraz Biblioteki Naukowej PAU i PAN. W trakcie zwie-

²¹⁹ Tomasz Chrząstek, Adam Jachimezyk: *Sprawozdanie...*, s. 200-201; *Informator...*, s. 303; *Wniosek o przeprowadzenie akredytacji...*, s. 30

²²⁰ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Koło naukowe Ex-Libris-Historia, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=117 (dostęp: 31 X 2013)

²²¹ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Skład Koła Naukowego Bibliologów „Ex Libris” w roku akad. 2012/2013, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=213:skad-koa-naukowego-bibliologow-ex-libris-w-roku-akad-20122013&catid=143:ex-libris-aktualnoci&Itemid=92 (dostęp: 31 2013)

dzania Biblioteki Jagiellońskiej poznali Klinikę Papieru, gdzie dokonywane są prace przy odkwaszaniu papieru²²².

Każdego roku koło bierze też czynny udział w Sesji Studenckich Kół Naukowych „Człowiek i jego środowisko”, gdzie dzieli się wynikami badań będących efektem zainteresowań członków. Przykładowo podczas XXI konferencji odbywającej się w dniach 18-19 IV 2012 r., z referatami wystąpiły cztery członkinie koła, wygłaszając dwa referaty: Anna Gumowska i Izabela Szewczyk *Komiks w bibliotece szkolnej na podstawie literatury przedmiotu oraz badań ankietowych przeprowadzonych wśród bibliotekarzy szkół kieleckich* oraz Karolina Kustra i Ilona Płyta, które zaprezentowały referat zatytułowany *Library anxiety (lęk przed biblioteką) – czy studenci boją się biblioteki?* Natomiast podczas XXII konferencji z cyklu „Człowiek i jego środowisko”, która miała miejsce w dniach 17-18 IV 2013 r., wynikami własnych badań, podzieliło się trzech członków koła „Ex Libris”. Jan Jagieła wygłosił referat zatytułowany *Technologie i gry wideo we współczesnej edukacji w Polsce*, a wspomniane już Karolina Kustra i Ilona Płyta mówiły na temat *Wizerunku bibliotekarza w serwisie youtube.com*. Dnia 14 V 2012 r. Agnieszka Lipiec²²³ wzięła czynny udział w Studenckiej Konferencji Naukowej na temat „Biblioteka jako przedmiot badań naukowych”. Konferencję zorganizowało Koło Naukowe Bibliotekoznawców Uniwersytetu Łódzkiego, działające od 2000 roku przy Katedrze Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej tej uczelni²²⁴.

Studenckie Koło Naukowe Bibliologów „Ex Libris” uczestniczyło też w uroczystym otwarciu nowej siedziby Biblioteki Głównej i Uniwersyteckiego Centrum Danych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, które odbyło się 10 października 2013 roku oraz w odbywających się w tym samym dniu warsztatach digitalizacji i sztuki kodowania zbiorów bibliotecznych. W planach koła są kolejne wyjazdy naukowe oraz nawiązanie współpracy z innymi kołami naukowymi bibliologów. Celem Studenckiego Koła Naukowego Bibliologów „Ex Libris” jest przede wszystkim: „[...] pogłębianie wiedzy i zainteresowań naukowo-badawczych jego człon-

²²² Tamże: Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Koło Naukowe Bibliologów „Ex Libris” w r. akad. 2011/2012, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=181:koo-naukowe-bibliologow-qex-librisq-w-r-akad-20112012&catid=117:ex-libris&Itemid=93 (dostęp: 31 X 2013); Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Koła naukowe – Ex-Libris – aktualności. Wycieczka naukowa do Krakowa, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=201:wycieczka-naukowa-do-krakowa&catid=143:ex-libris-aktualnoci&Itemid=92 (dostęp: 31 X 2013); Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Koła naukowe Ex-Libris-Historia, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=117 (dostęp: 31 X 2013).

²²³ Agnieszka Lipiec: Czytelnictwo mangi na podstawie badań przeprowadzonych w Gimnazjum nr 4 w Starachowicach

²²⁴ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Koła naukowe – Ex-Libris – aktualności. Konferencja w Łodzi, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=199:konferencja-w-odzi&catid=143:ex-libris-aktualnoci&Itemid=92 (dostęp: 31 X 2013); Program XXI Konferencji Studenckich Kół Naukowych „Człowiek i jego środowisko” 18-19 kwietnia 2012 r., <http://www.ujk.edu.pl/webujk/2569> (dostęp: 28 XI 2013); Program XXII Konferencji Studenckich Kół Naukowych „Człowiek i jego środowisko” 17-18 kwietnia 2013 r., <http://www.ujk.edu.pl/webujk/files/2013/programkfn.pdf> (dostęp: 28 XI 2013)

ków oraz popularyzacja kultury książki i bibliotek w województwie” świętokrzyskim²²⁵. I należy przyznać, że koło cel ten stara się dobrze realizować.

W połowie lat dziewięćdziesiątych z inicjatywy studentów specjalności prasoznawczej, zawiązało się w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo- Technicznej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach – Studenckie Koło Naukowe Dziennikarzy. Opiekunem koła został dr Janusz Wróblewski. Koło było współorganizatorem VII Sesji Studenckich Kół Naukowych z cyklu „Człowiek i jego środowisko”, która odbyła się w dniach 21-22 kwietnia 1998 r. W 2002 r. zainteresowani dziennikarstwem studenci Instytutu Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa powołali do istnienia Studenckie Koło Naukowe Żurnalistów, którego opiekunem został dr Adam Jachimczyk, a następnie dr Jolanta Kępa-Mętrak. Będące pod jej opieką koło rozpoczęło wydawanie pisma „Presik”²²⁶.

Od roku akademickiego 2010/2011 z myślą o studentach kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna, powstało Studenckie Koło Naukowe Dziennikarskie „Presik”. Jego pierwszą opiekunką była dr Olga Dąbrowska-Cendrowska, kolejną dr Jolanta Kępa-Mętrak, a od roku akademickiego 2013/2014 opiekę nad kołem przejęła dr Judyta Ewa Perczak. Pierwszym prezesem koła została studentka Natalia Zbijowska. W roku akademickim 2012/2013 zarząd koła stanowili: prezes – Marta Brodawka, zastępca – Kinga Chodacka, sekretarz – Cezary Detka, skarbnik – Tomasz Wójcik. Do podstawowych zadań i celów koła w myśl statutu należy: rozwój studenckiego warsztatu dziennikarskiego, szkolenie się w technikach różnych gatunków dziennikarskich, wydawanie studenckiego pisma „Presik” oraz broszur i biuletynów z dziedziny dziennikarstwa i jego wpływów na życie społeczne, współpraca z lokalnymi mediami i instytucjami kultury, współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami oraz towarzystwami naukowymi, czynne uczestnictwo w krajowym i międzynarodowym studenckim ruchu naukowym, organizowanie akcji charytatywnych i inicjatyw młodzieżowych²²⁷. Studenckie Koło Naukowe Dziennikarskie „Presik” jest kołem młodym, trudno więc jest szerzej przedstawić jego działalność. Należy jednak mieć nadzieję, że na trwałe zapisze się w historii Instytutu i wpisze w krajobraz naukowy Uniwersytetu.

Dla większości studentów uzyskanie dyplomu ukończenia szkoły wyższej związane jest z zerwaniem kontaktów z uczelnią, koleżankami i kolegami, wykładowcami. Bywają jednak i tacy absolwenci, którzy z uczelnią czują się emocjonalnie związani. I to właśnie z myślą o nich w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowo-Technicznej powstało w połowie 1995

²²⁵ Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Koło Naukowe Bibliologów *Ex Libris* w r. akad. 2011/2012, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=article&id=181:koo-naukowe-bibliologow-qex-librisq-w-r-akad-20112012&catid=117:ex-libris&Itemid=93 (dostęp: 31 X 2013)

²²⁶ Koło Naukowe Bibliologów, Pismo kierownika Działu Spraw Studenckich, skierowane do opiekuna Studenckiego Koła Naukowego Bibliologów z dnia 19 I 1998 r.; Informator..., s. 303; Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. Instytut Bibliotekoznawstwa i Dziennikarstwa. Historia Instytutu, http://www.ujk.edu.pl/ibib/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=100&Itemid=42 (dostęp: 29 XI 2013)

²²⁷ Statut Studenckiego Koła Naukowego Dziennikarskiego *Presik*; Protokół z zebrania Studenckiego Koła Naukowego Dziennikarskiego *Presik*. [Dokumentacja udostępniona przez opiekuna koła dr Judytę Ewę Perczak]

Studenckie Koło Naukowe Bibliologów „Ex Libris” podczas warsztatów z digitalizacji
Źródło: ze zbiorów Studenckiego Koła Naukowego Bibliologów „Ex Libris”

roku. Koło Absolwentów Bibliotekoznawstwa. Jego inicjatorem był dr Kazimierz Warda. W skład zarządu w latach 1997-1998 wchodził: mgr Aldona Gorłowska – przewodnicząca, mgr Ewa Pawelec – zastępca, mgr Renata Skrzypek – sekretarz, mgr Mirosław Król – skarbnik oraz członkowie zarządu – mgr Bożena Głowacz i mgr Leszek Ozga. W 1998 r. koło liczyło 25 członków. Warunkiem przyjęcia w poczet członków było ukończenie studiów z zakresu bibliotekoznawstwa. W prace koła mogli włączyć się ponadto wykładowcy oraz studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Celem nadrzędnym koła było „kultywowanie i propagowanie tradycji Instytutu”. Do zadań Koła Absolwentów Bibliotekoznawstwa należało: organizowanie spotkań i zjazdów koleżeńskich oraz imprez wzorowanych na „biesiadach krzemienieckich”, wydawanie okolicznościowych pism i pomoc w redagowaniu pismka „Bibliofilek”. W lipcu 1998 roku Koło Absolwentów Bibliotekoznawstwa zorganizowało spotkanie koleżeńskie²²⁸. Niestety, koło to zawiesiło działalność w 2000 r. wraz ze śmiercią jego inicjatora, dr. Kazimierza Wardy.

Od 1995 roku Instytut był też organizatorem studenckich bali zwanych „Połownikami” i „Końcóweczką”. Ich inicjatorem był również dr K. Warda. Przy dźwiękach muzyki wspólnie bawili się studenci trzeciego i piątego roku studiów niestacjonarnych oraz ich wykładowcy. Nie

²²⁸ Ewa Pawelec: *Koło...*, s. 7, 23

brakowało wesołej zabawy, muzyki, życzeń, toastów i krótkich programów satyrycznych²²⁹. I tym razem wraz ze śmiercią dr. Wardy, Instytut przestał je organizować.

Podsumowanie

Historia i stan obecny opisywanej jednostki naukowo-dydaktycznej to nie tylko coraz nowocześniejsze i bardziej wygodne aule, sale wykładowe, ćwiczeniowe i laboratoryjne, ale przede wszystkim ludzie ją tworzący i dbający o jej dalszy rozwój. Zaliczyć do nich należy: prof. dr. hab. Adama Massalskiego, prof. nadzw. dr. hab. Mieczysława Adamczyka, prof. dr. hab. Urszulę Jakubowską, prof. dr. hab. Tomasza Mielczarka, prof. dr. hab. Danutę Hombek, dr. hab. prof. AŚ Stanisława Adama Kondka, dr. hab. prof. UJK Jolanę Chwastyk-Kowalczyk, dr. Kazimierza Wardę i wielu innych, o których być może nie zostało nawet wspomniane w niniejszym artykule. Zakład, a następnie Instytut, to również wspaniali studenci, często ludzie bardzo młodzi, ale obdarzeni ambicją, pasją, mnogością zainteresowań, przejawiający talent naukowy, organizacyjny, społeczny. Studenci, którzy sami o sobie w 1996 roku napisali w wierszowanym utworze

Satyra o współczesnym studencie

Od Łysicy do Pilicy studiują nauczyciele – nędznicy

Uczą się poznają książki dzieje,

Tymczasem naród się z nich śmieje.

Inni biznes robiąc się bogacą,

A oni za naukę płacą.

W Polsce by robić biznes

Wystarczy wiedzieć ile jest dwa razy dwa.

To czego oni się uczą, chleba im nie da.

Daje im to satysfakcję, rozwija myślenie,

Ale by do pierwszego przeżyć – męczą się szalenie, [...] ²³⁰.

²²⁹ Taż: Ach! Co to był za bal... *Głos Akademicki* 1997 nr 5 s. 6

²³⁰ Tamże s. 7; Zob. też, Satyra o współczesnym studencie. *Bibliofilek* 1996 nr 1 s. 3